

A romániai Szalárd helynevei*

SZILÁGYI-VARGA ZSUZSA

A romániai Szalárd helyneveit közlő írásomban a szócikkek élőnyelvi és történeti adatokat is tartalmaznak. Az adatok közzétevése igazodik a Hajdú-Bihar megye helynevei 1. kötet szerkesztési elveivel. A 2016-os helynévgyűjtés adatközlői az alábbiak voltak: Béres Tibor Árpád (39), Csegődi Béla (75), Dallos Árpád (74), Dani Zoltán (47), Dézsi Sándor (59), Kerekes Sándor (78), Király Sándor (72), Kiss Béla (69), Kozma András (49), Kugyelka Margit (45), Lévainé Páll Gyöngyi (40), Lévai Zsombor (43), Medvéssy Tibor (64), Páll Piroska (74), Páll Sándor (82), Piskiné Fazekas Erzsébet (79), Sass Károly (58), Simon Bimbó Olga (86), Siposné Szabó Margit (88), Sabăuné Kiss Juliánna (46), Varga Botond Endre (32).

Szalárd 2016: *Szalárd ~ Szălărd*, 1941: *Szalárd* (MKF.), 1940: *Szalárd* (JAKÓ), 1913: *Szalárd*, 1907: *Szalárd*, 1902: *Szalárd* (Hnt.), 1901: *Szalárd* (BOROVSKY 146), 1900: *Szalárd* (Szgt.), 1900: *Szalárd*, 1898: *Szalárd*, 1895: *Szalárd*, 1892: *Szalárd* (Hnt.), 1889: *Szalárd* (Kat.), 1888: *Szalárd* (Hnt.), 1884: *Szalárd* (HKFT.), 1882: *Szalárd*, 1873: *Szalárd* (Hnt.), 1860: *Szalárd* (MKFT.), 1851: *Szalárd* (FÉNYES), 1783: *Szallard* (EKFT.), 1598: *Zalard*, 1588: *Szalard*, 1587: *Zalard*, 1490: *Szalard*, 1489: *Zalard*, *Zolard*, 1475: *Zalard*, *Salard*, 1459: *Zalard*, *Zolard*, 1433: *Zalaard*, 1421: *Zalard*, *Zolard*, 1414: *Zalard*, 1413: *Zalard*, 1411: *Zalard*, 1407: *Zalardiensis*, 1400: *Zalard*, 1395: *Zalard*, *Zolard*, 1389: *Zalard*, 1387: *Zalardiensis*, *Zalard*, 1386: *Salart*, 1332–1337: *Zalard*, *Salard*, *Zalar*, *Zarand*, *Zarad*, 1325: *Zalard*, 1291–1294: *Zalard* (RÁCZ). — Település Románia északnyugati részén, a Berettyó-folyó partján. Bihar megye és a hegyközi kistérség része. Községközpont, közigazgatásilag Jákóhodos (r. Hodoș) és Hegyközszentimre (r. Sîntimreu) települések tartoznak hozzá. Lakossága 3014 fő, melyből a 2011-es népszámláláskor 1780 fő (59,1%) magyarnak, 1070 fő (35,5%) románnak és 93 fő (3,1%) roma nemzetiségűnek vallotta magát (ISPMN.). A település első írásos említése a 13. századból származik, ekkor

* Készült az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-18-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának, valamint az NKFI 128 270 számú pályázatának a támogatásával, az MTA–DE Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoport keretében.

Zalard formában jelenik meg. KNEI ZSA ISTVÁN a Szalárd nevet a *solare* 'sóval foglalkozó emberek' lexémára vezeti vissza, melynek alapja a *sol* 'só' szó (1943/2001: 193). GYÖRFFY GYÖRGY szerint a település Salardus vezérről kaphatta a nevét. KRISTÓ GYULA ezt a vélekedést azzal az érveléssel cáfolja, amely szerint ebből az időből több hasonló személynév is megmaradt. E szerint tehát nem lehetünk biztosak afelől, hogy a névadó épp Salardus vezér volt. KISS LAJOS erre vonatkozóan több hasonló alakú személynévet is felsorol (vö. RÁCZ). A román *Sälard* (LELKES 2011: 553) név románosítás eredménye.

Adorján 2016: *Adorján ~ Adorjáni-rész*. | *Azér mongyák neki úgy, hogy Adorján, mert a Fácános túlsó sarkán van az Adorján vára. | A falu köszt meg az erdő köszt a földterület*. 1901: *Adorján* (BOROVSKY 146), 1900: *Adorián* (Szgt.), 1900: *Adorján*, 1898: *Adorján* (Hnt.), 1884: *Adorján* (HKFT.), 1883: *Adorján, Adrian, Adryan*. | *Keletkezése, mint neve mutatja, már nemzetünk keresztény korába esik, s nevét valószínűleg egyháza védszentjétől, Szent-Adorjántól vette, ki alapítójának is védszentje lehetett. Központja volt egy terjedelmes nemzetségi birtoknak, mindemellett Adorján végig szerény község maradt; helyette a vele társoszkodó Szalárd emelkedett fel várossá*. (BUNYITAY), 1873: *Adorján* (Hnt.). — Nagy kiterjedésű szántóföld, a külterület északkeleti részén található. A Fácános és a Berettyó-folyó közvetlen szomszédságában helyezkedik el. Nevét az egykori Adorján településről és — a ma már romokban álló — Adorján-várról kapta. A szántóföldnek két része van: a Belső- és a Külső-Adorján. Vö. Adorjánvár, Külső- és Belső-Adorján.

Adorjáni-rész lásd **Adorján**

Adorján út lásd **Farnasi út**

Adorján-vár 2016: *Adorján-vár ~ Adorján vára ~ Vár*. | *Van egy alagút. [...] Ide vezetett fel a Templomhoz. [...] A törökök építették*. 1901: *Adorjánvár* (BOROVSKY 146), 1889: *Adorján várom* (Kat.), 1884: *Ruine Adorján* (HKFT.), 1883: *Adorján vára*. | *E helyen azonban nem monostor, hanem a történelmi emlékeinkben annyiszor fel-felmerülő Adorján vára állt egykoron, s a már féloldalán ledőlt torony e várnak öreg-tornya volt. A vártól délre, hol ma is magas földhányások látszanak, s hol kövérebb a mező, bujább a vetemény: ott állt ki egyházaival Adorján, a falu*. (BUNYITAY), 1864: *Ruine Adorjan* (MKFT.), 1851: *Adorján vár*. | *A vidék itt igen kellemesen változó és regényes, s szépségét nem kevésbé emelik a régi Adorján várának pusztá meredező falai, mindenfelől rétes, mocsáros helyekkel körülvéetve*. (FÉNYES), 1783: *Rudera Adoria genant* (EKFT.), 1588: *Adorján*, 1587: *Adoryan*, castr., 1306: *Adrian*, castr., 1284: *Adoryan*, castr., *Adrian*, castr. (RÁCZ, további történelmi adatait lásd uo.). — Az egykori Adorján-vár maradványa, a külterület északkeleti részén, a Fácános és a Berettyó-folyó közvetlen szomszédságában található. A folyószabályozás időszakáig a Berettyó-folyó körülhatárolta az épületet. A szakirodalom szerint a stratégiai szerepe abban az időszakban szűnt meg, amikor 1660-ban a törökök elfoglalták. Teljes pusztulása

1711-ben történt, amikor a császári seregek, más környékbeli erődítményekhez hasonlóan, ezt a várat is lerombolták (SZENDREI 2013: 27). Ma már az épületnek csupán egyetlen sarka áll. Nevét a Szalárd szomszédságában lévő egykori településről, Adorjánról kapta. Maga a település a 17. században néptelenedett el (DANI 2012/2017a: 99–100). Az adatközlők szerint a vár és a mai református templom között titkos alagút húzódik. Erre vonatkozóan azonban a mai napig nem végeztek komoly ásatásokat. A helynév az *Adrian* személynévből alakult ki, metonimikus névadással. Az *Adorján* változat a mássalhangzó-torlódás feloldásával jött létre (RÁCZ). Vö. Adorján.

Adorján vára lásd **Adorján-vár**

Adorján-várrom lásd **Adorján-vár**

Agapé 2016: *Agapé ~ Ingyenkonyha ~ Jegyzőlak ~ Szegénykonyha*. | *Főznek öregeknek*. | *Jegyzőlak volt*. — A Város nevű utca és a Templom zug találkozásánál álló épület. Holland kezdeményezésnek és támogatásnak köszönhetően az idősek és a szegények megsegítésére alapítvány működik benne. Jelenleg szegénykonyha. Egykor jegyzőlak volt.

Alimentára lásd **CBA**

Állat piac lásd **Kinti piac**

Alvég 2016: *Alvég ~ Alvíg*, 1897–1905: *Alvég* (Reg.). — Utca. A belterület nyugati részén húzódik, a fő utca, az ún. Város folytatása. Régebben ezen az utcán jártak le a Temetőbe.

ANL lásd **ANL-blokk**

ANL-blokk 2016: *Ánele-blokk ~ Ánele ~ Ánele-lakások ~ Csendőrtanya*. | *Ezek a sor blokkok se vóutak meg, az Új iskola se, egy se. Ott, mikor esős idő vóut, ahun van a sarki iskola, az az emeletes iskola, meg ott lejjebb is, fojt keresztül a víz mindig az útra*. — Új építésű tömbház. A Zöldfa utca sarkán, a parkkal szemben áll. Az ANL-lakásprogram (ejtsd: *ánele*) keretein belül épült. Mindössze néhány éve adták át. Az előtag egy román eredetű betűszó, az *Agenția Națională pentru Locuințe* 'országos lakásügynökség' kifejezés rövidítése. Az utótag román jövevényszó (r. *bloc* > m. *blokk*), jelentése: 'tömbház'. Az idősebb lakosság emlékezte szerint az épület helyén egykor csendőrlaktanya állt.

ANL-lakások lásd **ANL-blokk**

Apáti 2016: *Apáti ~ Apáti-rét*, 1889: *Apáti* (Kat.). — Kisebb szántóföld, a külterület nyugati részén, a Fűz-tó szomszédságában található. A név eredetére vonatkozóan az adatközlők nem tudtak információval szolgálni.

Apáti-rét lásd **Apáti**

Asszony piac lásd **Benti piac**

Autópálya 2016: *Autópája ~ Autósztráda ~ Ótúsztráda*. — A tervezett autópálya helye. A külterület déli részét szeli ketté. A megépítéséhez szükséges anyagokat már évekkel ezelőtt kiszállították a szomszédos földekre, de az út építését a mai napig nem kezdték el.

Autósztráda lásd **Autópálya**

Bakvirág lásd **Bakvirágos-rét**

Bakvirágos lásd **Bakvirágos-rét**

Bakvirágos-rét 2016: *Bakvirágos-rét ~ Bakvirág ~ Bakvirágos.* | *Megyünk erre lefele, Hodos fele, vout egy darab, annak úgy monták, hogy Bakvirág.* — Szántóföld a külterület nyugati részén, Jákóhodos és Szalárd települések között. A név valószínűleg a 'porzós virág uborkán, dinnyén' jelentésű *bakvirág* közszóval (ÚMTsz.) hozható összefüggésbe.

Bangéta 2016: *Bangéta ~ Bangétatanya.* | *Egy tanyavilág egy pár házzal a Síteri út mellett.* | *Mind román vout, be is kőütöztek ide Szalárdra a kollektivizálás közbe vagy után.* 1941: *Bangéta-ta.* (MKF.), 1913: *Bangétamajor*, 1884: *W. H. Bangéta* (HKFT.), 1864: *Bangeta* (MKFT.), 1783: *Bangeta* (EKFT.). — Földterület. A külterület déli részén, a Tóteleki-erdő szomszédságában található. Ma már inkább Siter településhez tartozik. A rendszerváltás előtt még lakott terület, tanya volt. Tizenöt házból állt. 1976-ban felsőbb utasításra kellett az ott lévő épületeket felszámolni. Egykori román lakossága ma már Szalárdon él (BORZÁSI–DANI–KÖRÖSI 2012/2017: 80). A név feltehetően a *bangét* 1. 'a folyógátat erősítő fiók-gát', 2. 'a műút betonozatlan széle', 3. 'cserép- vagy téglacsomó', illetve a *bangéta* 'téglát, vályogot szárítás végett élére állítani' (ÚMTsz.) közszavakkal hozható összefüggésbe. Vö. *Bangéta csárda*, *Bangéta-hát*.

Bangéta csárda 2016: *Bangéta csárda.* — Egykori csárda, mely a *Bangétán* állt. Ma már nincs meg. Vö. *Bangéta*, *Bangéta-hát*.

Bangéta-hát 1889: *Bangétahát* (Kat.). — Földterület. A település külterületének déli részén, a Málé-domb és a Síteri út között található. A név előtagja az egykori tanyavilágra, a *Bangétára* utal. Vö. *Bangéta*, *Bangéta csárda*.

Bangéta-major lásd **Bangéta**

Bangétatanya lásd **Bangéta**

Bán-telek 2016: *Bán-telek.* | *A Fácános és a legelő köszt.* | *A tulajdonos vout régen Barcs nevezetű. Azé volt az erdő is, azé volt a főüd is, az uraságé vout, ahogy most van itt az Öregotthon, az is oda tartozott.* 1889: *Bántelek* (Kat.). — Szántóföld, a külterület keleti részén, a Fácános nevű erdő és a Savanyú-legelő szomszédságában található. Az adatközlők emlékezete szerint több más területtel együtt ezt a részt is a Bartsch család birtokolta egykor. A név eredetére vonatkozóan azonban nem tudtak információval szolgálni.

Baptista imaház 1. 2016: *Baptista imaház ~ Imaház.* — Épület. A település belterületének északi részén, a Város nevű utcán található. Néhány évvel ezelőtt még magánház állt a helyén. A település magyar baptista gyülekezetéhez tartozik.

Baptista imaház 2. 2016: *Baptista imaház ~ Román baptista imaház ~ Román imaház.* — Épület a település belterületének déli részén, a Románsoron. A település román baptista közössége használja.

Baptista temető 2016: *Baptista temető*. — A Román temető része, a település belterületének délnyugati részén található.

Barackosi út lásd **Barackos út**

Barackos út 2016: *Barackos út ~ Barackosi út ~ Bodolyó út ~ Bodolyósi út*. — A siteri Barackoshoz és a Bodolyótanyához vezető köves út. A külterület déli-délkeleti részét szeli át.

Bartsch-kastély 2016: *Barcs-kastéj ~ Barcs-kúria ~ Kastéj*. — A Bartsch család egykori udvarháza. A Városon található. A 19. század végén épült. A második világháború után államosították. Ezután az állami gazdaság, a Gospodaria Agricola de Stat, azaz a Gosztát működtetett benne irodát. Később egészségügyi központ, majd szülészeti lett. 1990 után az épületet visszaigényelték. Ma a Filadelfia Öregotthonhoz tartozik.

Bartsch-kúria lásd **Bartsch-kastély**

Báza 2016: *Báza*. — Terménylerakó hely. A belterület nyugati oldalán, a Granárium szomszédságában található. A kifejezés a román *baza* 'terménylerakó és -átvevő hely' (RK.) szó átvétele.

Békástó lásd **Zöldfa utca**

Belső-Adorján 2016: *Belső-Adorján ~ Belső-Adorján*. | *A Berettyó meg az erdő közt van egy nagy terület, annak monták, hogy Belső-Adorján*. 1900: *Belső Adorján* (Szgt.), 1889: *Belső-Adorján* (Kat.). — Legelő, a külterület északkeleti részén, a Fácános, az Ó-Berettyó és a Berettyó-folyó között található. A Külső-Adorjánnal együtt az Adorján része. Vö. Adorján, Külső-Adorján.

Belső-Kodrák 2016: *Belső-Kodrák ~ József Atilla ucca*. | *Amék elébb van, az a Belső-Kodrák, amék utána, az a Szilő-Kodrák*. | *Valamikor ez a rész ki lett osztva a szegényeknek*. 1906–1909: *B. Quadrát*, 1897–1905: *B. Quadrát, B. Quadrát, B. Quadrát, B. Quadrát, Belső Quadrát* (Reg.). — A belterület nyugati részén, az Új sor, a Zöldfa utca és a Külső-Kodrák utcák fogják közre. A Külső-Kodrákkal együtt a Kodrák utcák részét képezi. A *kodrák* szó valószínűleg a *kvadrát* 'négyzet' (ÉrtSz.) köznévre vezethető vissza. A Kodrákot képező utcák ténylegesen négyszög alakzatban helyezkednek el. A *József Atilla utca* névváltozat hivatalos utcanév volt. Mára ezt a státuszát elvesztette. Vö. Kodrák, Külső-Kodrák.

Benti piac 2016: *Benti piac ~ Asszony piac ~ Kis piac*. | *Nem árusok árultak benne, hanem az asszonyok vitték a kis tojást meg ijesmit. [...] Állatot ott nem, esetleg tyúkot árultak*. — Élelmiszerpiac. A település központjában, az Iskola mellett található. Az *Asszony piac* név előtagja arra utal, hogy főként nők árulnak benne. A *Kis piac* és a *Benti piac* névváltozatok előtagjai a *Nagy piac* és a *Kinti piac* nevek előtagjaival állnak összefüggésben. Az élelmiszerpiac ugyanis jóval kisebb és jóval központibb helyen fekszik, mint a település másik piaca, a jószágpiac. Vö. Kinti piac.

Berettyó lásd **Berettyó-folyó**

Berettyó-csatorna 2016: *Berettyó-csatorna*, 1889: *Berettyó csatorna* (Kat.), 1864: *Berettyó Canal* (MKFT.). — A Berettyó-folyó medre. A település külterületének északi részén húzódik. Mesterséges beavatkozás, a folyószabályozás eredménye.

Berettyó-folyó 2016: *Berettyó-folyó ~ Berettyó ~ Berettyóu.* | *Kubikoltak, emlékszek rá, tajjigával növeltik a partokat. Tajjigával horták a főüdet, nem vout még ojan gépezet, mint most. Az emberek aszt úgy monták, hogy kubikoltak.* 1941: *Berettyó* (MKF.), 1901: *Berettyó* (BOROVSKY 146), 1900: *Berettyó* (Sztg.), 1889: *Berettyó folyó* (Kat.), 1884: *Berettyó Fl.* (HKFT.), 1864: *Berettyo-Fluss* (MKFT.), 1851: *Berettyó vize* (FÉNYES). — Folyó. A település belterületétől északra húzódik. Az elmúlt évszázadokban többször is kiöntött. A szabályozását a 19. században kezdték meg.

Berettyó-híd 2016: *Berettyó-híd.* — A Berettyó-folyó hídja, a Szentimrei úton áll.

Berettyó-köz 1889: *Berettyóköz* (Kat.). — A Berettyó és az Ó-Berettyó között lévő terület.

Berettyó vize lásd **Berettyó-folyó**

Bicis-bolt 2016: *Bicis-bolt.* — Bolt, a Románsoron, a Fő út mellett található. Nevét tulajdonosáról (*Biŕis*) kapta.

Bikarét 2016: *Bikarét ~ Bikarít ~ Német-kert.* | *Régen voltak a kösségnek bikái, és azoknak csak ott volt szabad legelni.* — Kaszáló és legelő, a belterület szomszédságában, a Város és az Új sor között található. Hajdanán ott legeltették a bikákat.

Birkalegelő lásd **Savanyú-legelő**

Bocirét 2016: *Bocirét*, 1889: *Boczi rét* (Kat.). — Szántóföld és legelő, a külterület déli részén, a Bodolyótanya szomszédságában található. Egykor szarvasmarhákat tenyésztettek rajta.

Bocskoros 2016: *Bocskoros.* | *A Bodojónak a háta megett van. | Ott is sokszor előntötte a víz. Ojan vizes, szurkos főüd.* 1900: *Bocskoros* (Sztg.), 1889: *Bocskoros* (Kat.). — Szántóföld a külterület keleti részén, a Bodolyótanya és a Románsor szomszédságában. Az adatközlők szerint a *Bocskoros* névvel a névadók arra akartak utalni, hogy a terület a Románsor mellett fekszik, a bocskor ugyanis tipikusan a román népviselet része. A helynév és a román lakosság közötti összefüggés azonban kevésbé valószínű, a név ugyanis már egy 1900-ban keletkezett gazdasági térképen (Sztg.) és az 1889-es kataszteri térképen is szerepel. Az 1920-as évek előtt a Románsor még külterületi rész volt, nem volt lakossága.

Bodolyó lásd **Bodolyótanya**

Bodolyó-major lásd **Bodolyótanya**

Bodolyó-puszta lásd **Bodolyótanya**

Bodolyó-rész 2016: *Bodolyó-rész ~ Bodolyósi-rész.* — A Bodolyótanya környékén lévő szántóföldek összefoglaló elnevezése. A Bocirét és a Bocskoros tartozik ide. Vö. Bodolyótanya.

Bodolyós lásd **Bodolyótanya**

Bodolyósi-rész lásd **Bodolyó-rész**

Bodolyósitanya lásd **Bodolyótanya**

Bodolyósi út lásd **Barackos út**

Bodolyósi utca lásd **Oncsa sor**

Bodolyótanya 2016: *Bodolyóutanya ~ Bodolyósitanya ~ Bodolyóu.* | *Volt egy uraságnak egy gazdasága.* 1941: *Bodolyó-ma.* (MKF.), 1913: *Bodojótanya*, 1907: *Bodolyó tanya* (Hnt.), 1906–1909: *Bodojó, Bodojó tanya, Bodolyó, Bodojós* (Reg.), 1902: *Bodolyó tanya* (Hnt.), 1901: *Bodolyó* (BOROVSKY 146), 1900: *Bodolyó*, 1898: *Bodolyó* (Hnt.), 1897–1905: *Bodojó, Bodojó, Bodojó puszta, Bodojó p.* (Reg.), 1889: *Bodojó major* (Kat.), 1888: *Bodolya* (Hnt.), 1884: *Bodolyo maj* (HKFT.). — Tanya a külterület délkeleti részén, a Bocirét, a Bocskoros és a Barackosi út szomszédságában. A vidék egykori földbirtokosainak volt a tulajdonában, először Tóth Mihály, majd a Bartsch család birtokolta. A kommunista rendszerben államosították. Ebben az időben tehenészet volt. Ma már nem működtetik, de a gazdasági épületek még állnak. A név talán a szomszédos *Bodozó-patak* névével hozható összefüggésbe. Mindemellett ugyanez a szóalak más települések helynévanyagában is megjelenik, pl. a Borsod–Abaúj–Zemplén megyei Nagyrozvággy névkincsében (MDH.). Vö. *Bodozó-patak*.

Bodolyó út lásd **Barackos út**

Bodozó-patak 1864: *Bodozo-Bach* (MKFT.). — Patak. A település külterületének déli részén folyt. Az adatközlők a helynevet nem ismerték. A *bodozó* köznév a 19. század második feléből való CZUCZOR–FOGARASI-féle szótárban is megjelenik. E szerint a szó a *bogyozó* alakváltozata és a *bodza ~ bogyza* származékszava (CzF.).

Bogár-kút 2016: *Bogár-kút.* | *Ott vóut szembe a Bodojóuval. Jobb kéz felől. Ott is volt egy kút. Ahogy menni a Barackosi úton.* | *Valamikor valami sáskainvázio vóut, és onnan vízárammal locsolták a sáskákat, azér mongyák, hogy Bogár-kút.* — Kút, a település külterületének délkeleti részén, a Bogár-kúti-dűlőn található. Az adatközlők szerint a név arra utal, hogy a környékén elszaporodtak a bogarak. Vö. *Bogár-kúti-dűlő*.

Bogár-kúti-dűlő 2016: *Bogár-kúti-dűlő ~ Bogár-kúti-dűlőü.* | *Az erdő mellett a földek felfele.* — Szántóföld, a külterület délkeleti részén, a Lóház-tábla, a Varga-vágás és a Szalárdi-erdő szomszédságában található. Nevét a rajta álló kútról, a Bogár-kútról kapta. Vö. *Bogár-kút*.

Borsi-tó 2016: *Borsi-tó ~ Borsi-tóu ~ Örmény ~ Örvény ~ Örmény-gödör ~ Örvény-gödör.* | *A falu alatt van egy nagy árok.* — Mélyedés, a belterület szomszédságában, a falu és a Berettyó-folyó között található. Az adatközlők szerint egy olyan tó, amely gyakran kiszárad. Ezen a részen állhatott a település valamikori vízi malma. A *Borsi* nevét a terület mellett lakó családról kapta.

Cafe bar 2016: *Káfe bár*. — Emeletes épület. A Románsoron, a Siteri út és a Barackosi út találkozásánál áll. Régebben kocsmaként és kávézóként működtek. Ma már használt műszaki cikketeket árulnak benne.

CBA 2016: *Cébéa ~ Alimentára ~ Önkiszolgáló*. — Bolt. A központban, a CEC Bank és a Gyógyszertár között található. A CBA hivatalos név.

CEC lásd **CEC Bank**

CEC Bank 2016: *Csekk Bank ~ Csekk*. — Épület. A Zöldfa utcán, a CBA mellett található. Jelenleg a CEC (ejtsd: csekk) Bank egyik fiókja működik benne.

Cifra-kút 1889: *Czifrakút* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének délkeleti részén, a Bodolyótanya szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Cigány-ér 1889: *Czigány ér* (Kat.). — Patak. A kataszteri térkép szerint a település külterületének nyugati részén folyt. Az adatközlők nem ismerték a nevet. A *Cigány-ér* és a *Cigány-legelő* nevek arra mutatnak rá, hogy a település roma lakossága a régebbi időkben is ezen a részen lakhatott. Vö. Cigánygödör, Cigány-legelő, Cigánytelep.

Cigánygödör 2016: *Cigánygödör*, 1906–1909: *Téglavető* (Reg.), 1897–1905: *Téglavető* (Reg.). — Gödrös terület. A Bikarét része, a belterület szomszédságában, a Szivárvány utca és a Cigánysor között található. A település cigány lakossága egykor itt vetette a vályogot. A helyi cigányság a mai napig a Cigánygödör szomszédságában él. Vö. Cigány-ér, Cigány-legelő, Cigánytelep.

Cigány-legelő 2016: *Cigány-legelő*, 1889: *Czigány legelő* (Kat.). — Legelő. A település külterületének nyugati részén található. Vö. Cigány-ér, Cigánygödör, Cigánytelep.

Cigánysor lásd **Cigánytelep**

Cigánytelep 2016: *Cigánytelep ~ Cigánysor*. | *Ahogy van a kultúrház, egyesenesen megyünk lefele, az Újsornak a végiben van. [...] És, ha jövünk Várad felől, a Pekónál van egy kis ucca, és akkor ott is lehet hozzájuk*. | *Valamikor a Cigánytelep, az ojan mocsaras hej vóút*. 1907: *Czigánytelep*, 1902: *Czigánytelep* (Hnt.). — Az Új sor nevű utca folytatása. A település cigány lakossága él ezen a részen. Vö. Cigány-ér, Cigánygödör, Cigány-legelő.

Colonia nouă lásd **Új-Kolónia**

Colonia veche lásd **Régi-Kolónia**

Csárda lásd **Szil-völgyi csárda**

Csatári-dűlő lásd **Döggúti-dűlő**

Csatári út 2016: *Csatári út*. | *Az Ortodox temetőtől fel végig az*. | *Egészen bevezet a falu alá*. 1889: *Csatári út* (Kat.). — A Hegyközcstatárba vezető földút. A külterület déli részén, a Román temető mellett vezet el.

Csatári úti dűlő lásd **Döggúti-dűlő**

Csebáj lásd **Csebáj-bolt**

Csebáj-bolt 2016: *Csebáj-bolt ~ Csebáj ~ Norbi-bolt*. — Bolt, a Központban, az ANL-blokk szomszédságában található. A *Csebáj-bolt ~ Csebáj* és a *Norbi-bolt* neveket a tulajdonosáról kapta. A *Csebáj* a tulajdonos ragadványneve. A lekéma a román *Ce-i baiu* ’? ’Mi a baj?’ kifejezésre vezethető vissza.

Csegő-bolt lásd **Juci-bolt**

Cséki-árenda 1889: *Cséki árenda* (Kat.). — Földterület. A kataszteri térkép szerint a település belterülete és az Ó-Berettyó között található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Csendőrtanya lásd **ANL-blokk**

Csengeri lásd **Csengeri-kúti-dűlő**

Csengeri-dűlő lásd **Csengeri-kúti-dűlő**

Csengeri-kút 2016: *Csengeri-kút*. | *Vóút ott is kút, igen, vóút a főüdek köze-pin, csak az is be vóút tömve, már évek óta*. 1889: *Csengeri kút* (Kat.). — Kút. A külterület déli részén, a Csatári út mellett, a Csengeri-kúti-dűlőn található. Ma már nem használják. Vö. Csengeri-kúti-dűlő.

Csengeri-kúti-dűlő 2016: *Csengeri-kúti-dűlő ~ Csengeri ~ Csengeri-dűlő*. — Szántóföld. A külterület déli részén, a Kertészeti-dűlő, a Tag és a Döggúti-dűlő szomszédságában található. Nevét a rajta álló kútról, a Csengeri-kútról kapta. Vö. Csengeri-kút.

Csikókorlát 2016: *Csikókorlát ~ Malom-rét*. | *Tót Miháj ott nevelte a csikóit. A Berettyó és a falu köszt*. 1889: *Malom rét* (Kat.). — Legelő. A külterület északi részén, a belterület szomszédságában található. A név a *csikókorlát* földrajzi köznévvel áll kapcsolatban (FKnT.), arra utal, hogy egykor azon a területen legeltették Tóth és Bartsch földbirtokosok csikóit. A *Malom-rét* névváltozat pedig minden bizonnyal az egykori vízi malom emlékét őrzi. Vö. Borsi-tó, Kerek Malom utca, Vízi malom.

Csillagos lásd **Csillagostanya**

Csillagos-dűlő 2016: *Csillagos-dűlő ~ Csillagosi-dűlő ~ Csillagosi-főüd ~ Csillagosi-földek ~ Csillagosi-főüdek ~ Katona-dűlő ~ Román-Katona-dűlő*. — A Csillagostanyához tartozó szántóföld a külterület déli részén. A *Katona-dűlő* és a *Román-Katona-dűlő* nevek előtagjai a román nemzetiségű *Catona* családra utalnak. A szántóföld egy része ugyanis az ő tulajdonukban van.

Csillagosi-dűlő lásd **Csillagos-dűlő**

Csillagosi-föld lásd **Csillagos-dűlő**

Csillagosi-földek lásd **Csillagos-dűlő**

Csillagosi-oldal lásd **Csillagos-oldal**

Csillagositanya lásd **Csillagostanya**

Csillagosi út 2016: *Csillagosi út*. — A belterületről a Csillagostanyához vezető műút a település külterületének déli részén. A folytatása a Siteri út. Vö. Siteri út.

Csillagos-major lásd **Csillagostanya**

Csillagos-oldal 2016: *Csillagos-oldal ~ Csillagos-ódal*. — A Csillagostanya szomszédságában lévő földek összefoglaló megnevezése. A Varga-vágás, a Csillagos-dűlő, a Csengeri-küti-dűlő és a Döggküti-dűlő tartoznak ide.

Csillagostanya 2016: *Csillagostanya ~ Csillagositánya ~ Csillagos*. | *Volt itt egy téesz. [...] Egy gosztát volt, állatokat, szarvasmarhát tenyésztettek benne, [...] és eladták egy olasz cégnek, és az olasz cégtől ellopták az egész nagy fermát, egy, komplett lebontották, istálót, földet, kerítést [...] az egyenlően van a földdel. [...] Ahogy megyünk Váradra, egyenesen vezet az út oda.* 1941: *Csillagos-ma*. (MKF.), 1900: *Csillagos* (Sztg.), 1913: *Csillagostanya*, 1907: *Csillagos tanya*, 1902: *Csillagos tanya* (Hnt.), 1901: *Csillagos* (BOROVSKY 146), 1900: *Csillagos*, 1898: *Csillagos* (Hnt.), 1897–1905: *Csillagos tanya* (Reg.), 1889: *Csillagos major* (Kat.), 1884: *Új Csillagos m.* (HKFT.). — Egykori tanya a külterület déli részén, a Varga-vágás, a Csillagos-dűlő, a Csengeri-küti-dűlő és a Döggküti-dűlő szomszédságában. A 20. század elején még a Bartsch család birtoka volt. A kommunizmus idejében államosították. Szarvasmarhákat tenyésztettek benne. Később egy olasz cég vette át. Mára teljesen tönkrement, csupán az épületek alapjai és néhány fal maradt meg. Az adatközlők a név eredetére vonatkozóan nem tudtak információval szolgálni.

Csonkasor 2016: *Csonkasor ~ Miháj Viteázu ucca*. | *A Fotbalpájának tart, ott kell kimenni a Diszpenzárnál. | Ez az ucca nem vóut végig.* 1906–1909: *Csonkasor* (Reg.), 1897–1905: *Csonkasor, Csonka sor* (Reg.). — Utca, a belterület keleti részén, a Hajnal utca, a Szalai utca és a Zöldfa utca között található. A *Csonkasor* névváltozat előtagja arra utal, hogy sokáig csupán néhány házból állt, bizonyos értelemben tehát csonka volt. A *Mihai Viteazu utca* változat az utca hivatalos neve volt. Mára ezt a státuszát elvesztette.

Csuba utca 2016: *Csuba ucca*. — Utca. A település belterületének északnyugati részén található. A Hörcsögtelep része. Nevét az ott lakó Csuba családról kapta.

Danca 1. lásd **Danca-patak**

Danca 2. lásd **Danca-szél**

Danca-híd 2016: *Danca-híd*. — A Danca-patak hídja a település központjában. A Danca-szél utcát és a Kerek Malom utcát köti össze egymással.

Danca-part lásd **Danca-szél**

Danca-patak 2016: *Danca-patak ~ Danca*. | *Belejön a hátunk mögött a Berettyóba. [...] Egy kis ér vagy patak.* 1941: *Danca-p.* (MKF.), 1889: *Danca patak* (Kat.), 1884: *Danca p.* (HKFT.), 1864: *Danza-B.* (MKFT.). — A belterület központjában lévő patak. Neve feltehetőleg a *danca* 'mélyebben fekvő, lapos terület, ahol megáll a víz' (FKnT.) jelentésű földrajzi köznévre vezethető vissza.

Danca-szél 2016: *Danca-szél ~ Danca-szil ~ Danca-part ~ Danca-szél ucca ~ Horeá ucca*, 1906–1909: *Dancaszél, dancaszél* (Reg.), 1897–1905: *Danca szél, Danczaszél, Danca* (Reg.). — Utca. A belterület északi részén, a Kerek

Malom utca szomszédságában található. Az elnevezés arra utal, hogy az ott lévő házak a Danca-patakra néznek, a folyó medre ugyanis párhuzamos az utcával. A *Horea utca* névváltozat hivatalos név volt. Mára ezt a státuszát elvesztette.

Danca-szél utca lásd **Danca-szél**

Derecskei-bolt 2016: *Derecskei-bolt*. — Bolt. A belterület déli részén, a Románsor szomszédságában található. Nevét tulajdonosáról kapta.

Dienes halma 1889: *Dienes halma* (Kat.). — Földterület. A kataszteri térkép szerint a település külterületének délkeleti részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Disznófarm 2016: *Disznófarm*. — Disznótelep. A külterület délnyugati részén, a Református temető szomszédságában található.

Disznókút 2016: *Disznókút*, 1889: *Disznó kút* (Kat.). — Egykori kút a külterület délnyugati részén, a Disznókúti-dűlőn. Ma már nincs meg, betömték.

Disznókút-dűlő 2016: *Disznókút-dűlő ~ Disznókúti ~ Disznókúti-tábla*. | *Itt vóút egy nagy kút, a disznókúttan delettek. Meg ott ittak vizet. Ez a föld maga a Disznókúti.* | *A legelőtől az országút felé. Vóút ott régen egy kis akácos. Most is van egy kis erdő. A kis erdőtől ki az országútig.* — Szántóföld a külterület délnyugati részén. Nevét a rajta lévő kútról, a Disznókútról kapta.

Disznókúti lásd **Disznókút-dűlő**

Disznókúti-tábla lásd **Disznókút-dűlő**

Disznó piac lásd **Kinti piac**

Diszpenzár lásd **Orvosi rendelő**

Dóci lásd **Dóci-rét**

Dóci-rét 2016: *Dóci-rét ~ Dóci-rét*, 1889: *Dóci* (Kat.). — Szántóföld, a külterület délnyugati részén, a Kettős-kúti-dűlő és a jákóhodosi határ szomszédságában található. Nevét valószínűleg a tulajdonosáról kapta.

Dózsa György utca lásd **Kerek Malom utca**

Döggút 2016: *Döggút*. — Kút, a külterület déli részén, a Döggúti-dűlő szomszédságában található. Az elhullott állatokat hordták oda. Jelenleg is megvan.

Döggút-dűlő lásd **Döggúti-dűlő**

Döggúti-dűlő 2016: *Döggúti-dűlő ~ Döggút-dűlő ~ Csatári úti dűlő ~ Csatári-dűlő*. | *Oda volt ásva egy ijen döggút.* — Szántóföld, a külterület déli részén, a Csengeri-kúti-dűlő, a Csillagostanya és a Kocsis-dűlő szomszédságában. Nevét a rajta álló kútról, a Döggútról kapta.

Dr. Petru Groza utca lásd **Templom zug**

Ecsedi-fürdő 2016: *Ecsedi-fürdő ~ Fürdő*. — Egykori fürdő, a Fürdő utcán állt. Ma már nem működtetik. „Keletre a helységtől mintegy óranegyedre van fürdőintézete és savanyuvize, melly távul vidékekről is erősen látogatatik. A víz 2 fő forrásban csergedez, mellyek közül az első a fürdő- és vendégházaknál, a másik ettől egy néhány száz lépésnyire egy erdőcske széliben találtatik, s üvegekre, hordókra ebből a kutból szoktak tölteni” (FÉNYES). „A községben savanyú

vízforrás van. 1870 körül megszűnt fürdőjét régen te nagyon látogatták” (BOROVSKY 146). A név *Ecsedi* előtagja a tulajdonosra utal. Vö. Savanyú-kút.

Ecsedi-fürdő utca lásd **Fürdő utca**

Egyház utcája 1883: *Egyház-utcája*. | „E középkori kis városnak a már bemutatott klostromon s egyházán kívül más egyháza is volt, mely a klostrom alapítása előtt jóval, e község alakulásakor keletkezett. A már említett Varga-utcza mellett, párhuzamosan haladt egy másik, szintén már elpusztult utcza, melyet történeti emlékeink «Egyház-utcájának» neveznek, s melynek helyén, a mai «Madarász kert»-ben a hantok romokat s nagyobb mennyiségű emberi csontokat takarnak. E romok a község plébániai egyházának, s a csontok ez egyház hajdani temetőjének maradványai.” (BUNYITAY). — Szántó föld, a külterület északnyugati részén, a Madarász-kert és a Hörcsögtelep szomszédságában található. A 16. században elpusztult plébániatemplom felé vezet. Vö. Madarász-kert.

Emlékmű lásd **Világháborús emlékmű**

Elby 2016: *Elbi ~ Hívő bolt ~ Hívőü bót*. | *Aszt híjják Hívőü bót*nak a ruhásbótot, ott az ócskaruhás bótot. Az Imaház mellett. | *Egy holland idős hölgynek a neve, aki régen alapította meg, azóta is segíti.* — Használtruha bolt. A Városon, a Baptista imaház mellett áll. A hivatalos neve, az *Elby* személynévre vezethető vissza. Annak az idős, holland hölgynek a neve, aki támogatja az üzlet működtetését. A *Hívő bolt* névváltozat *hívő* előtagja arra utal, hogy a bolt baptisták, a helybeliek szóhasználatával „hívők” tulajdona.

Első-forduló 2016: *Első-forduló*. | *Úgy osztották be a határt, hogy három forduló legyen: az első fordulóba mindig búzát vetettek meg kalászoszt. A második fordulóba kukoricát és a harmadik fordulóba valamijen takarmánynövényt.* | *Tót Mihájé vót ez a rész itten, mán innettől kezdve a Csillagostól egészen, ameddig tartott a szalárdi határ, és ott erdő vót régen, s akkor Tót Miháj kiirtotta az erdőt, és felajánlotta Szalárd kösségnek, a falunak magának, felajánlotta, hogy aszt a részt odaaggya az embereknek a többi részét, ami ott vót.* 1889: *I. Forduló* (Kat.). — Szántó föld a település külterületének délnyugati részén. A név a hivatali/hivatalos szóhasználat részét képezi. Szalárd kataszteri térképein szerepel. Ennek megfelelően főként azok ismerik és használják, akiknek alkalmuk volt rá, hogy ezeket a térképeket tanulmányozzák. Vö. Második-forduló, Harmadik-forduló.

Első-Fűz-tó 1. lásd **Fűz-tó egy**

Első-Fűz-tó 2. 1889: *I. Fűztó* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a belterület szomszédságában, a külterület keleti oldalán található. Az adatközlők nem ismerték. Vö. Fűz-tó egy.

Első számú Berettyó-parti őrház 1906–1909: *Iső sz őrház* (Reg.), 1897–1905: *I számú Ber. parti őrház, I-ső számú őrház* (Reg.). — Feltehetőleg a Partőrház névvariánsa. Az adatközlők ebben a formában nem ismerték a nevet. Vö. Partőrház.

Első számú őrház lásd **Első számú Berettyó-parti őrház**

Eperfa-dűlő 2016: *Eperfa-dűlő*. | *A Kertészeti-dűlőn felül rajta*. — Szántóföld a falu külterületének délnyugati részén, a Kertészeti-dűlő és a Piros-kőhídi-dűlő szomszédságában. Az adatközlők szerint egykor eperfa állt a területen.

Fácános 2016: *Fácános ~ Fácános-erdő*. — Erdő. A falu külterületének északkeleti részén, az Adorján és a Berettyó-folyó szomszédságában található. Az adatközlők szerint a földbirtokos létesítette azzal a céllal, hogy fácánokat tartson benne.

Fácános-erdő lásd **Fácános**

Farkas-dűlő lásd **Kertészeti-dűlő**

Farnasi út 2016: *Farnasi út ~ Adorján út*. — Berettyófarmosra vezető földút, mely a település külterületének északkeleti részén, az Adorján nevű földterületen vezetett keresztül. Vö. Linek-rakodó.

Ferences rendi kolostor 2016: *Ferences rendi kolostor ~ Klastrom ~ Kolostor*. — Egykori ferences rendi kolostor, a belterület északi részén, a mai Református templom közelében állt. Ma már nincs meg. „1401-ben pedig Zsigmond király a Csákyaknak adományozta, kik itt a Ferenc-rendiek számára klastromot alapítanak. [...] E templom közelében állhatott, a hol 1451-ben Vitéz János püspök hosszabb időt töltött. A klastromot a törökök 1660-ban pusztították el” (BOROVSKY 146).

Filadelfia lásd **Filadelfia öregotthon**

Filadelfia öregotthon 2016: *Filadelfia öregotthon ~ Filadelfia ~ Öregek otthona*. | *Ahun van ez az öregek otthona, ott kastéj vőut régen. Akkor a Gosztátnak ott lett a köszpontja, székháza, az iroda. Asztán születet lett belőle. Most meg az öregek otthona*. — Épületegyüttes, mely a Bartsch-kastélyból és a Bartsch-kastély kertjében lévő épületből áll. Magát az öregotthont az 1990-es években nyitották meg.

Foglár-hát 2016: *Foglár-hát*, 1900: *Foglárhát* (Szgt.), 1889: *Foglárhát* (Kat.), 1884: *Foglari erdő* (HKFT.), 1864: *Foglárhát Erdő* (MKFT.). — Szántóföld, a falu külterületének déli részén, a Siteri út, a Szalárdi-erdő és a Bodolyótanya szomszédságában található. A név előtagja feltehetőleg a *foglár* 'a falu közelében a telekhez kimért toldás' (FKnT.) és a *hát* 1. 'kiemelkedés', 2. 'szántóföld, domb magasabb része' (FKnT.) jelentésű földrajzi köznevekkel hozható összefüggésbe.

Foglár-hát-erdő lásd **Foglár-hát**

Foglári-erdő lásd **Foglár-hát**

Földvár 1889: *Földvár* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének északkeleti részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Fövény-zug 1889: *Fövény zug* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének keleti részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Fő út lásd **Országút**

Fő utca lásd **Város**

Futballpálya lásd **Sportpálya**

Fürdő 1. lásd **Ecsedi-fürdő**

Fürdő 2. lásd **Vágóhíd**

Fürdő utca 1. 2016: *Fürdő ucca ~ Ecsedi-fürdő ucca ~ Pálinkafőző ucca ~ Pálinkafőző ucca.* | *A Hajnal ucca felinél befele van egy kis ucca.* — Utca, a belterület keleti részén, a Hajnal utca és a Kot-szeg szomszédságában található. Egykor ide jártak a környékbeliek fürödni, ezen az utcán állt ugyanis az Ecsedi-fürdő. A *Pálinkafőző utca* névváltozat arra utal, hogy pálinkafőzőt is működtettek arra. Ma már sem a fürdő, sem a pálinkafőző nincs meg. Vö. Ecsedi-fürdő.

Fürdő utca 2. lásd **Templom zug**

Fűz-kút-domb 1900: *Fűzkutdomb* (Szgt.), 1889: *Fűzkút domb* (Kat.). — Földterület. A kataszteri térkép szerint a település külterületének déli részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Fűz-tó 2016: *Fűz-tó ~ Fiz-tó.* | *Nem hitták asztat a főüdet semminek, csak úgy, hogy Fiz-tó. Víz állt rajta mindig.* | *A Bakvirágos-réttel szembe.* 1889: *Fűztó* (Kat.), 1860: *Fűztó* (MKFT.). — Szántóföld a falu külterületének nyugati részén, a Kenderföldek és a Bakvirágos-rét szomszédságában. Két darabból áll: a Fűz-tó egyből és a Fűz-tó kettőből. Vö. Fűz-tó egy, Fűz-tó kettő.

Fűz-tó egy 2016: *Fűz-tó egy*, 1889: *I. Fűztó* (Kat.). — Szántóföld, a falu külterületének nyugati részén, a Bakvirágos-rét és a Fűz-tó kettő között helyezkedik el. A *Fűz-* előtag arra utal, hogy fűzfák álltak a területen, a *tó* lexéma pedig arra, hogy lapályos hely. A kataszteri térkép tanúsága szerint a belterület közelében létezik egy másik *Fűz-tó egy* nevű rész. Ez a keleti oldalon található. Ez utóbbit azonban az adatközlők nem ismerték. Vö. Fűz-tó, Első-Fűz-tó 2., Fűz-tó kettő.

Fűz-tó kettő 2016: *Fűz-tó kettő*, 1889: *II. Fűztó, Fűztó II.* (Kat.). — Szántóföld, a falu külterületének nyugati részén, a Fűz-tó egy és az Apáti-rét között helyezkedik el. A *Fűz-* előtag arra utal, hogy fűzfák álltak a területen, a *tó* lexéma pedig arra, hogy lapályos hely. Vö. Fűz-tó, Első-Fűz-tó 2., Fűz-tó egy.

Gát lásd **Románsor**

Gólya-völgy 2016: *Gója-völgy.* — Szántóföld, a falu külterületének déli részén, a Tötteleki-erdő, a Kokárdi és a Latabár szomszédságában helyezkedik el. Lapályos terület lévén nyáron sok gólyát látni arra. A névváltozat előtagja erre utalhat.

Gór-rét 1889: *Górrét* (Kat.). — A település külterületének keleti részén található. A nevet az adatközlők nem ismerték.

Granárium 2016: *Granárium.* — Épület. A Zöldfa utcán, a Nagy Guba-bolttal és a Tűzoltósággal szemben helyezkedik el. A 18. századi magtárépületet ma is használják.

Guba-bolt lásd **Nagy Guba-bolt**

Gumijavító 2016: *Gumijavító.* — Épület a belterület déli részén, a Románsoron, a Pünkösdistaimaház szomszédságában található.

Győri-kút 2016: *Győri-kút*. — Kút a külterület keleti részén, mely a Győri-réten helyezkedik el. Jelenleg is megvan. Vö. Győri-rét.

Győri-rét 2016: *Győri-rét*. | *Vőut ott is egy kút*. 1900: *Győrrét* (Sztg.). — Legelő. A külterület keleti részén, a Savanyú-legelő és a Hernyós szomszédságában helyezkedik el. Az adatközlők a *Győri* előtagra vonatkozóan nem tudtak információval szolgálni. Vö. Győri-kút.

Győr-rét lásd **Győri-rét**

Hagyadán-bolt 2016: *Hagyadán-bóut*. — Bolt, a Zöldfa utcán, az Ortodox templommal szemben található. Nevét tulajdonosáról (*Hadaghian*) kapta.

Hajnal lásd **Hajnal utca**

Hajnal kocsm 2016: *Hajnal kocsm*. — Egykori kocsm, a Hajnal utca végében állt. Ma már nincs meg. Vö. Hajnal utca.

Hajnal utca 2016: *Hajnal ucca*. | *Addig volt Szalárd. A telepítések után osztották ki az új házhejeket. A sarkán volt egy kocsm, a Hajnal kocsm. Innen kapta a nevét.* | *Biztos ott kött fel a nap*. 1906–1909: *Hajnal*, 1897–1905: *Hajnal ú.*, *Hajnal ú*, *Hajnal* (Reg.). — Utca. A település belterületének keleti részén, az Ecsedi-fürdő utca, a Csonkasor és a Szalai utca szomszédságában található. Vö. Hajnal kocsm.

Halom 2016: *Halom, -nál*. | *Van ott egy magaslat összehordva. Nagy villanyelosztó pözna van ott. Aszt híjják Halomnak*. — Kiemelkedés, a külterület déli részén, Hegyköztöttelek és Szalárd között található. Az adatközlők egy része szerint a „török időben” csinálták, mások úgy gondolják, hogy jóval későbbi.

Harmadik-forduló 2016: *Harmadik-forduló*, 1889: *III. Forduló* (Kat.). — Nagy kiterjedésű szántóföld. A település külterületének délnyugati részén található. A név a hivatali/hivatalos szóhasználat része. Szalárd kataszteri térképein szerepel. Ennek megfelelően főként azok ismerik és használják, akiknek alkalmuk volt rá, hogy ezeket a térképeket tanulmányozzák. Vö. Első-forduló, Második-forduló.

Hatház lásd **Hatház utca**

Hatház utca 1897–1905: *Hatház ú.*, *Hatház ú*, *Hatház* (Reg.). — Belterületi rész. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Hát-rét 2016: *Hát-rét ~ Hát-rít*. | *A Berettyón túl, ott lefele az a Hát-rít*. 1913: *Hátrét*, 1907: *Hátrét p.* (Hnt.), 1906–1909: *Hátrét* (Reg.), 1901: *Hátrét* (BOROVSKY 146), 1902: *Hátrét p.* (Hnt.), 1900: *Hátrét* (Sztg.), 1900: *Hátrét*, 1898: *Hátrét* (Hnt.), 1897–1905: *Hátrét*, *Hátrét puszta* (Reg.), 1889: *Hátrét* (Kat.), 1884: *Hát rét* (HKFT.), 1860: *Kis hát rét* (MKFT.). — Szántóföld, a település külterületének északi részén, a Berettyó-folyó és a Sirató között helyezkedik el. Ez utóbbi földterület már Hegyközszentimre határához tartozik.

Hát-rét-puszta lásd **Hát-rét**

Hegyköz 2016: *Hegyköz*. — Kistérség. SZILÁGYI FERENC Partium-kutató szerint „A legbiztosabban délnyugati irányból lehet lehatárolni, a Sebes-Körös-

Berettyó vízvázlatzója mentén [...], de minden más irányban összeolvad ez a kis tájegység a szomszédjaival. Keleten és délkeleten a Rézaljával, északkeleten a felső Berettyó-vidékkel, északon az Érmellékkal, nyugaton a Bihari-síkkal. Ha a tájegység természeti képére helyeznénk a hangsúlyt, akkor talán a Rézaljával együtt lenne érdemes tárgyalnunk, ha viszont a társadalmi vonatkozások érdekelnek bennünket, akkor a Bihari-síkkal, esetleg az Érmellékkal együtt, de ezektől semmiképpen nem elválasztva kell vizsgálnunk” (2013: 55). Szalárd település az ún. Alsó-Hegyköznek, a térség északi oldalának a része.

Hegyközszentimrei út 2016: *Hegyközszentimrei út ~ Szentimrei út*, 1889: *Hegyköz-Szent-Imrei út* (Kat.). — A Hegyközszentimrere vezető műút, a település külterületének északi részén található.

Hernyós 2016: *Hernyós*, 1900: *Hernyós* (Szgt.), 1884: *Hernyos erdő* (HKFT.), 1864: *Hernyós Erdő* (MKFT.). — Szántóföld, a település külterületének keleti részén, a Bodolyótanya és Újfégyvernek település szomszédságában található. *Kis-, Nagy-,* valamint *Magyar- és Oláh-Hernyós* nevű részekből áll. A név eredetére vonatkozóan az adatközlők nem tudtak információval szolgálni. Vö. Kis-Hernyós, Nagy-Hernyós, Magyar-Hernyós, Oláh-Hernyós.

Hernyós-erdő lásd **Hernyós**

Hívó bolt lásd **Elby**

Hodosi út lásd **Jákóhodosi út**

Hodos utca lásd **Sás utca**

Hollanditanya 2016: *Hollanditanya ~ Hollandtanya*, 1889: *Hollandi tanya* (Kat.), 1884: *Hollandi tn.* (HKFT.). — Egykori tanya a település külterületének északi részén. Ma már nincs meg.

Hollandtanya lásd **Hollanditanya**

Horea utca lásd **Danca-szél**

Horthy Miklós utca lásd **Város**

Hosszú-rét 2016: *Hosszú-rét*. | *A Pusztá út végében a hodosi földekkel határos.* | *Ez azér Hosszú-rét, mert itt háromszáz-háromszázhetven méter hosszúk a földek.* — Nagy kiterjedésű föld, a település külterületének délnyugati részén, a jákóhodosi Eperfás út és a Pusztá út között található.

Hörcsögtelep 2016: *Hörcsögtelep ~ Telep*. | *Ennek a lenti résznek úgy mondták.* | *Gúnynév. Igen, azér, mert ott ojan emberek laktak a kollektíva idejébe, hogy nyom vóút a hullámtéren át a Berettyón, a túlsó oldalt megint, rendes nyom, lehetett menni mellette, és tulrul a Hát-réten ott pedig szették: tengerit, napraforogót, minden, amit lehetett guberálni, azér kereszteltük el Hörcsögtelepnek. Mint a hörcsög, guberáltak.* — Több utcából álló rész, a belterület északi oldalán található. Ide tartozik a Varga utca és a Csuba utca is. A név eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink. Egyesek szerint egy időben a területen elszaporodtak a hörcsögök, mások szerint magukat a Hörcsögtelepen élőket nevezték hörcsögöknek. Vö. Csuba utca, Varga utca.

Hungaroring 2016: *Hungaroring*. — Kör alakú, aszfaltozott utcarész, a település központjában található.

Húsbolt lásd **Nagy Guba-bolt**

Húsüzlet lásd **Nagy Guba-bolt**

Imaház lásd **Baptista imaház 1.**

Ingyenkonyha lásd **Agapé**

Iskola lásd **Szalárdi János I–VIII. Osztályos Általános Iskola**

Izsó-lapos 1889: *Izsólapos* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének nyugati oldalán található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Jákóhodosi út 2016: *Jákóhodosi út ~ Hodosi út*, 1889: *Jákó-Hodosi út* (Kat.). — Műút, a település külterületének nyugati részén, Szalárd és Jákóhodos között húzódik. Az adatközlők szerint nagyon rossz minőségű út volt, a közelmúltban aszfaltozták le.

Jegyzőlak lásd **Agapé**

Jószág piac lásd **Kinti piac**

József Attila utca lásd **Belső-Kodrák**

Juci-bolt 2016: *Juci-bolt ~ Jucika-bolt ~ Csegő-bolt*. — Élelmiszerbolt. A Központban, a Tűzoltóság és az Iskola között helyezkedik el. Nevét tulajdonosáról kapta.

Jucika-bolt lásd **Juci-bolt**

Kadrátos utcák lásd **Kodrák**

Kastély lásd **Bartsch-kastély**

Katolikus temető 2016: *Katólikus temető*. — A Román temető része, a település belterületének délnyugati részén található.

Katolikus templom 2016: *Katólikus templom*. — Épület a település belterületének északi részén, a Városon. 1939 augusztusában szentelték fel (DANI 2012/2017 b: 127).

Katona-dűlő lásd **Csillagos-dűlő**

Kenderes-kert 1889: *Kendereskert* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének keleti részén található. Az adatközlők csak a nyugati oldalon lévő kenderföldekről beszéltek. Erről a részről nem tettek említést.

Kenderföld lásd **Kenderföldek**

Kenderföldek 2016: *Kenderföldek ~ Kenderföld*. | *Ami itt van a faluvígen mingyár, aszt Kenderföldnek híjják. | Ojan kis ötárisok. [...] Azok voltak a legjobb földjei a falunak.* 1889: *Kenderföldek* (Kat.). — Szántóföld a település külterületének nyugati részén, az Apáti-rét és a belterület szomszédságában. Egykor kenderet termesztettek rajta. Ma már jó része használaton kívül van.

Kerek Malom utca 2016: *Kerek Malom ucca ~ Malom ucca ~ Dózsa György ucca ~ r. Sztrádá Gjorge Dozsá*. | *Ahogy megy ki az ucca Szentimrének, az a Malom ucca. [...] A háta megett van egy kisebb ucca, az meg a Kerek Malom ucca. | A falu végén volt egy vízi malom.* 1906–1909: *Malom, Malom u.*, 1897–

1905: *Malom ú., Malom, Malom útca* (Reg.). — Utca, a település belterületének északkeleti részén található. A *Kerek* előtag az utca alakjára utal, a *Malom* utótag pedig arra, hogy egykor vízi malmot működtettek rajta. Az adatközlők egy csoportja különbséget tett a *Malom utca* és a *Kerek Malom utca* között, sokan viszont úgy gondolják, hogy a kettő ugyanazt a nagyobb kiterjedésű objektumot jelöli. Ha a belterület északkeleti részét két külön utcának tekintjük, azt mondhatjuk, hogy az egyik utca a másik folytatása. A *Dózsa György utca* és a *Strada Gheorghe Doja* névváltozatok hivatalos utcanévek voltak. Mára ezt a státuszukat elvesztették.

Kéri utca 2016: *Kéri ucca ~ Kéri uccája ~ Potyapina ucca ~ Potya ucca*. — Utca a település belterületének délnyugati részén, mely a Külső-Kodrák és a Románsor között helyezkedik el. A *Kéri utca* névváltozat az egyik ott lakó családra utal. Az adatközlők által sokat emlegetett „Kéri bácsi” a falu suszterje volt. A *Potyapina utca* és a *Potya utca* névváltozatok az adatközlők szerint arra utalnak, hogy hajdanán a férfiaknak ezen az utcán lehetett „potyázni”.

Kéri utcája lásd **Kéri utca**

Kertészet 2016: *Kertészet*. — Tanya a település külterületének délnyugati részén, a Nagy-mezőn. Eredetileg az állami vagy a kollektív gazdaságé volt. Jelenleg magántulajdonban van.

Kertészet-dűlő lásd **Kertészeti-dűlő**

Kertészeti-dűlő 2016: *Kertészeti-dűlő ~ Kertészet-dűlő ~ Farkas-dűlő ~ Veres-dűlő*. | *A Kenderföldön meg azon kívül, itt volt a kollektíva kertészete. | Azér hívják Kertészeti-dűlőnek, mer itt volt a Kertészet. [...] Az épületek is megvannak, csak már nem kertésszel foglalkozik, hanem nagykultúrával*. — Szántóföld. A település külterületének délnyugati részén, a Nagy-mezőn található. A Kertészet-hez tartozik. A *Farkas-dűlő* változat előtagja feltehetőleg a tulajdonosra utal.

Kettős-kút 2016: *Kettős-kút ~ Kettes-kút ~ Nagy-kút*. | *Az létezik most is. Van egy nagy darab legelő, látszik itten, és régen sok jószág volt, és kézzel húzták a vizet, és Kettős-kút azért, mert két kút, kútágas, szembe egymással, egy nagy kút van ott*. 1889: *Nagy kút* (Kat.). — Egykori kút, a település külterületének nyugati részén, a Kettős-kúti-dűlőn található. A *Kettes* vagy *Kettős* előtag arra utal, hogy eredetileg két vödör tartozott hozzá. Vö. Kettős-kúti-dűlő.

Kettős-kúti-dűlő 2016: *Kettős-kúti-dűlő ~ Nagy-kúti-dűlő*. — Szántóföld, a település külterületének nyugati részén, a Dóci-rét és a Disznókúti-dűlő szomszédságában. Nevét az egykor rajta álló kútról, a Kettős-kútról kapta. Vö. Kettős-kút.

Kincses 1889: *Kincses* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének északnyugati részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Kinti piac 2016: *Kinti piac ~ Állat piac ~ Disznó piac ~ Jószág piac ~ Jószág piac ~ Nagy piac*. | *A sarokban. [...] A Csillagosi-úton*. — Állatpiac, a település belterületének déli részén, a Csillagosi út mellett található. A *Nagy piac* és a *Kinti piac* névváltozatok előtagjai a *Kis piac* és a *Benti piac* nevek előtagjaival állnak összefüggésben. Az Állatpiac ugyanis jóval nagyobb és jóval periférikusabb

helyen van, mint az élelmiszerpiac. Az idősebb adatközlők elmondása szerint régebben a mai Sportpálya helyén tartották az állatvásárokat. A Kinti piac a falu terebélyesedésével került át a mai helyére. Vö. Benti piac.

Kis-árenda 1889: *Kis arenda, Kis árenda* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének keleti részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Kis-erdő 2016: *Kis-erdő*. | *Ott is vóut egy kis akácos, a tanyán kívül. Az vóut a Kis-erdőü.* — Akácos a település külterületének nyugati részén, a Kollektív-tanya szomszédságában található. Vö. Kis-erdő-hát.

Kis-erdő-hát 2016: *Kis-erdő-hát*, 1889: *Kis-Erdőhát* (Kat.), 1860: *Kiserdő hát* (MKFT.). — Szántófield és legelő, a település külterületének nyugati részén, a Református temető és a Kis-erdő szomszédságában található. Az ún. Kollektív-tanyához tartozott. Vö. Kis-erdő.

Kis Guba-bolt 2016: *Kis Guba-bolt ~ Kis Guba-bóut ~ Orsi-bolt ~ Orsi-bóut*. | *Korpát meg ijén mindenfélét árulnak.* — Épület a település belterületének északi részén, a Zöldfa utcán. A *Kis Guba* és az *Orsi* előtagok a tulajdonosra utalnak. A *Kis Guba* és a *Nagy Guba* ragadványnevek a településen: *Kis Guba* ugyanis a fiatalabb, míg *Nagy Guba* az idősebb utódja a szalárdi Guba családnak. Vö. Nagy Guba-bolt.

Kis-Hát-rét lásd **Hát-rét**

Kis-Hernyós 2016: *Kis-Hernyós*. — Szántófield, a település külterületének keleti részén, a Győri-rét és Újfégyvernek település szomszédságában található. A Nagy-Hernyóssal együtt a Hernyós része. Vö. Hernyós, Nagy-Hernyós.

Kis Jóska-kút 2016: *Kis Jóska-kút*. — A település külterületének nyugati oldalán állt. Ma már nincs meg. Vö. Kis Jóska kútja.

Kis Jóska kútja 2016: *Kis Jóska kútja*. | *A Pusztá út mellett vóut. Meg is vóut még ezelőtt vagy negyven évvel. Itt van egy nagy mocsaras rész, egy nagy kanálist csinált ide a kommunizmus, de sokkal rosszabbat csinált vele, mint régen.* — Szántófield, a település külterületének nyugati részén, a Pusztá út szomszédságában található. A valamikori Kis Jóska-kútról kapta a nevét. Vö. Kis Jóska-kút.

Kis-lapos 2016: *Kis-lapos ~ Kis-lapis ~ Lapos ~ Lapis*. — Belterületi rész. A Kultúrotthon környéke. Feltehetően lapályos rész lehetett. A *Kis-lapos* név a *Nagy-lapos* névvel áll összefüggésben. A *lapos ~ lapis* köznévv 'környezeténél alacsonyabban fekvő, vizenyős' (FKnT.) területet jelöl. Vö. Nagy-lapos.

Kis-Latabár-erdő lásd **Tótteleki-erdő**

Kis piac lásd **Benti piac**

Kis-Tag 2016: *Kis-Tag*. — Szántófield, a település külterületének déli részén, a Román temető és a Nagy-Tag szomszédságában található. A Nagy-Taggal együtt a Tag része. A név a *kis* melléknév és a 'földterület' jelentésű *tag* (FKnT.) összetételéből áll. Vö. Tag, Nagy-Tag.

Klastrom lásd **Ferences rendi kolostor**

Kocsis-dűlő 2016: *Kocsis-dűlő ~ Kocsis-dűlőü.* — Szántóföld a település külterületének déli részén, az országút szomszédságában található. Nevét *Kocsis* nevű tulajdonosáról kapta.

Kocsárdi lásd **Kulcsárdi**

Kocsordos 1. 1889: *Kocsordos* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének keleti részén, a Bodolyótanya szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet. A megnevezés bizonyára a *kocsordfű* (ÚMTsz.) nevével van összefüggésben.

Kocsordos 2. 1889: *Kocsordos* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének északi részén, az Adorján-vár szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Kodrák 2016: *Kodrák ~ Kodrák utcák ~ Kadrátos utcák. | Nem így, egyenesre mentek ki a földek, hanem kodrákosan. | Valamikor ez a rész ki lett osztva a szegényeknek. | Ez ojan szegényebb ucca vóut. Leníztik őket, a kodrákiakat.* 1906–1909: *Quadrát, Quad*, 1897–1905: *Quadrat, Quadrát* (Reg.). — A Belső- és a Külső- vagy Szélső-Kodrák nevű utcák összefoglaló megnevezése. A *kodrák* szó etimológiailag a *kvadrátos* 'négyzet alakú, négyszögletes' (ÚMTsz.) lexemával hozható összefüggésbe. A Kodrák ugyanis olyan, viszonylag új része a településnek, amely egyenes, négyzet alakú utcahálózatból tevődik össze. Vö. Belső-Kodrák, Külső-Kodrák.

Kodrák utcák lásd **Kodrák**

Kokárdi 2016: *Kokárdi. | A Tótteleki-erdőtől, szóval jött a Síteri útig. Ahogy menni Síterbe, addig nyúlt. Egy parcella, aszt úgy hitták, Kokárdi. A románoknak atták asztat. Aszt osztották. Meg a Sás-vőügy. Tulrul szembe vele, ahogy mentél Síterbe, jobbrul a Kokárdi, balrul a Sás-vőügy.* — Szántóföld, a település külterületének déli részén, a Síteri út, a Gólya-völgy és a Sás-völgy szomszédságában található. A név eredetére vonatkozóan nincsenek ismereteink.

Kolerás temető 2016: *Kolerás temető ~ Kolerás temetőü.* | *A járvány pusztítása idején temettek oda.* — Temető. A település belterületének nyugati részén található. Az ún. Református temető része. Egykor ebbe a részbe temették a kolerajárvány áldozatait. Ma már elhanyagolt, elgazosodott része a falunak.

Kollektíva lásd **Kollektívtanya**

Kollektívtanya 2016: *Kollektívtanya ~ Kollektíva. | A temetőnél. [...] Csak le vannak annak már több része bontva.* — A valamikori kollektív gazdaság, az ún. kollektíva tanyája. A település belterületének nyugati oldalán található. A gazdaság épületeinek többségét ma már nem használják. Romos állapotban vannak.

Kolónia lásd **Románsor**

Kolostor lásd **Ferences rendi kolostor**

Kondoros 1889: *Kondoros* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének keleti részén, a Bodolyótanya szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Korner pizzázó lásd **The Corner House**

Korner vendéglő lásd **The Corner House**

Kossuth lásd **Kossuth utca**

Kossuth Lajos utca lásd **Új sor**

Kossuth utca 1906–1909: *Kossuth*, 1897–1905: *Kossuth ú.*, *Kossuth. u.*, *Kossuth* (Reg.). — Az írásos dokumentumok szerint a 19. század végén és a 20. század elején ez a név nem a jelenlegi Új sor, hanem egy másik utca neve volt.

Kot-szeg 2016: *Kot-szeg ~ Május egy ucca.* | *Megy egy ucca a Hajnal uccának meg a Piacnak, az a Kot-szeg.* [...] *Abba egy pár ház van csak.* | *Vezet egészen a Danca-hídig.* — Kisebbségi utca a település belterületének északi részén, az Ecsedi-fürdő utca, a Hajnal utca és a Danca-szél szomszédságában. A *Kot* előtag valószínűleg a *kotú* '1. mocsaras, lápos terület', 2. 'hajlat, mélyedés', 3. 'vizenyős, vadvízes terület, rendszerint rét' jelentésű földrajzi köznévre vezethető vissza (FKnT.). Az utótag pedig a *szeg* 'a falunak valamely része' földrajzi köznévi (FKnT.). Ilyen nevű utcát a szomszédos Jákóhodos településen is találunk. A *Május 1. utca* névváltozat hivatalos utcanév volt. Mára ezt a státuszát elvesztette.

Körforgalom 2016: *Körforgalom.* — A település egyetlen körforgalma, a Város, a Zöldfa utca, a Kerek Malom utca és a Danca-szél találkozásánál áll. A község vezetősége néhány éve létesítette. A többség magával a település központjával azonosítja. Vö. Központ.

Központ 2016: *Központ.* — Belterületi rész. A Város, a Zöldfa utca, a Kerek Malom utca és a Danca-szél környéke. A település román lakossága, mivel tisztán magyarok által lakott környékről van szó, nem feltétlenül ezt a részt tekinti központnak, a magyarság viszont határozottan ezt a részt tartja annak. Vö. Körforgalom.

Községház 1906–1909: *Községház* (Reg.). — A név vagy a Rendőrség, vagy a Katolikus templom szomszédságában álló épületet jelölte.

Községháza lásd **Polgármesteri hivatal**

Krém-sziget 2016: *Krém-sziget ~ Sziget.* | *Egy kis szigeten voltak. Körbe voltak vízzel, egy kis bejárat volt.* — Annak a területnek a megnevezésére szolgált, amelyen a település cigány lakossága élt régebben. Ma már kaszáló, a Bikarét része. Az adatközlők emlékezete szerint a szigetiek kunyhókat építettek a területre. Rossz, szegényes körülmények között éltek. Vályogvetéssel foglalkoztak. Gyakorlatilag körbeásták magukat és a lakásaikat. Így kapta a lakónegyedük a *Sziget*, az árokszerű rész, ahol dolgoztak, pedig a *Cigánygödör* nevet. A *Krém-sziget* névváltozat előtagja néhány adatközlő szerint arra utal, hogy az ott élők nem figyeltek a tisztaságra és a higiéniára, volt olyan lakója, aki szinte bárhol elvégezte a dolgát. Vö. Cigánygödör.

Kulcsárdi 2016: *Kulcsárdi ~ Kocsárdi ~ Kúcsárdi ~ Kúcsádi.* | *A Hodosi úttól a partig, annak úgy mongyák, hogy Kúcsárdi.* | *A Hodosi út és a Berettyó között [...]. Valami méltóságoknak a főggye lehetett ott, kulcsároknak.* 1889: *Kulcsárdi*

(Kat.), 1860: *Kacsardi* (MKFT.). — Szántóföld, a település külterületének északnyugati részén, a Hodosi út és a Bakvirágos-rét szomszédságában található. Az adatközlők a név eredetére vonatkozóan nem tudtak információval szolgálni.

Kultúrház lásd **Kultúrotthon**

Kultúrotthon 2016: *Kultúrotthon ~ Kultúrház ~ Új kultúrotthon*. — Épület, a település belterületének nyugati részén, az Új sor és a Zöldfa utca találkozásánál áll. Az 1960-as években építették. Az elődje, a régi Kultúrotthon a mai Orvosi rendelő (Diszpenszár) helyén állt.

Kutyakaparó 1889: *Kutyakaparó* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének keleti részén, a Dienes halma mellett található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Külső-Adorján 2016: *Külső-Adorján*, 1889: *Külső-Adorján* (Kat.). — Szántóföld a település külterületének északkeleti részén, a Belső-Adorján, a Fácános és a belterület szomszédságában. A Belső-Adorjánnal együtt az Adorján része. Vö. Adorján, Belső-Adorján.

Külső-Kodrák 2016: *Külső-Kodrák ~ Szélső-Kodrák ~ Szílső-Kodrák*, 1906–1909: *K. Quad.*, *k Quad.*, 1897–1905: *Külső Quadrat*, *Külső Quadrát*, *Sz. Quadrát* (Reg.). — Utca, a település belterületének délnyugati részén, a Belső-Kodrák és a Kéri utca között található. A *kodrák* szó valószínűleg a *kvadrát* 'négyzet' (ÉrtSz.) köznévre vezethető vissza. A Kodrákot képező utcák ténylegesen négyszög alakzatban helyezkednek el. Vö. Kodrák, Belső-Kodrák.

Kvadrátos utcák lásd **Kodrák**

Lapos lásd **Kis-Lapos**

Latabár 2016: *Latabár ~ Latobár ~ Latobárd ~ Latobári-dűlő*. | *A Szil-völgy, annak a vígibe van egy darab, aszt híjják Latabárnak*. | *Vőút valamikor ott egy falu*. 1883: *Latabár, Lathabar, Latabar*. | „Nevében a Latibor személynév van megörökítve, mely a középkorban nagy kelendőségnek örvendett [...] romhalma kiemelkedik most is a Csatárról Szalárdra vivő ut jobb oldalán, s körülötte egykori hiveinek telekhelyei s elvadult gyümölcsfái ma is láthatók. A kis község, melynek birája 1576-ban Konczos Pál volt s lakosai, egyebek között, Barabás Mátyás s Konya Gergely, már rég elpusztult” (BUNYITAY), 1598: *Lathabár*, 1588: *Latthobar*, 1587: *Latobar*, 1318>1390>1406: *Lathabar*, [1291–1294]: *Latabar*, [1272–1290]>1374/1500 k.: *Lathabar* (RÁCZ). — Nagy kiterjedésű szántóföld, a település külterületének délnyugati részén, a hegyközkovácsi Pártferma és a Szil-völgy szomszédságában található. Az elpusztult Latabár település emlékét őrzi. A helynév metonimikus névadással a *Lotibar*, *Latibar* személynévből jött létre, és birtoklást fejezhetett ki (RÁCZ). Vö. Latabár-alj, Latabári út, Kis-Latabár-erdő, Nagy-Latabár-erdő.

Latabár-alj 1889: *Latabár alj* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a Latabár melletti szántóföldek neve. A település külterületének déli részén található. Vö. Latabár.

Latabárd lásd **Latabár**

Latabári-dűlő lásd **Latabár**

Latabári út 2016: *Latabári út ~ Latobári út*. — Az országút azon szakasza, amely a Latabár nevű szántóföld mellett halad el. Vö. Latabár.

Legelő-szél lásd **Románsor**

Lila bolt 2016: *Lila bolt ~ Panni-bolt*. — Épület a település belterületének déli részén, a Románsoron. *Panni-bolt* nevét tulajdonosáról kapta. A *Lila bolt* névváltozat előtagja az épület színére utal.

Linek-rakodó 2016: *Linek rakodó ~ Linek rakodóy*. — A Farnasi út része. A település külterületének északkeleti részén található. A név utótagja arra utal, hogy az út egy részét rakodóhelyként használták. Az előtaggal kapcsolatban az adatközlők csupán annyit tudtak biztosan, hogy néhány éve még volt Linek nevű család a településen. A név talán velük hozható összefüggésbe.

Lóház-tábla 2016: *Lóház-tábla*, 1889: *Lóház tábla, Lóház tábla* (Kat.). — Szántóföld a település külterületének keleti részén, a Barackosi út, a Szénégető, a Varga-vágás és a Bogár-küti-dűlő szomszédságában található. Az adatközlők a név eredetére vonatkozóan nem tudtak információval szolgálni.

Madarász lásd **Madarász-kert**

Madarász-kert 2016: *Madarász-kert ~ Madarász*. | *A Madarász-kert, az tul-rul van a Berettyón*. 1901: *Madarászkert*. | „Azonban a mai u. n. Madarászkert helyén is hajdan templom állhatott, melynek még látszanak a nyomai.” (BOROVSKY 146), 1889: *Madarászkert* (Kat.), 1883: *Madarászkert* (BUNYITAY). — Szántóföld, a település külterületének északi részén, a Hát-rét és a Berettyó-folyó között található. Az ásatások szerint a területen állhatott a ferences rendiek plébánia-temploma. Erre utalhat a szomszédos szántóföld neve, az *Egyház utcája* is. Vö. *Egyház utcája*.

Magyar-Hernyós 2016: *Magyar-Hernyós*, 1889: *Magyarhernyós* (Kat.). — Szántóföld, a település külterületének keleti részén, az Oláh-Hernyós és a Bodo-lyótanya szomszédságában található. Az Oláh-Hernyóssal együtt a Nagy-Hernyós részét képezi. Vö. *Hernyós, Oláh-Hernyós, Kis-Hernyós, Nagy-Hernyós*.

Major lásd **Szalárdi-erdő**

Major-ér 1889: *Major ér* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének keleti részén, a Külső-Adorján mellett található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Major-erdő lásd **Szalárdi-erdő**

Majoros lásd **Szalárdi-erdő**

Május 1. utca lásd **Kot-szeg**

Málé-domb 2016: *Málé-domb*. | *A Bangétátul vóút, a Barackos, ahun vóút*. 1889: *Málé domb* (Kat.). — Szántóföld, a település külterületének déli részén, a siteri határ és a Bangéta szomszédságában található. Az előtag 'kukorica' (ÉrtSz.) értelmű.

Malom 1. 2016: *Malom ~ Pékség.* | *A Malom itt volt régen fent a Köszpontban, az Iskolával.* — Épület, a Zöldfa utcán, a Tűzoltóság és a Csegő-bolt között található. Egykor ez az épület látta el Szalárdot árammal. Olajütő is működött benne. A rendszerváltást követően szüntették meg. Egy ideig pékségként működtették.

Malom 2. lásd **Vízi malom**

Malom 3. lásd **Kerek Malom utca**

Malomház 1906–1909: *Malomház, Szélső malomház* (Reg.). — Feltehetőleg a valamikori malom része volt. Vö. Malom 1.

Malom-rét lásd **Csikókorlát**

Malom utca lásd **Kerek Malom utca**

Margittai út 2016: *Margittai út.* — A Margitta település irányába vezető országút. A település külterületének déli részét szeli át. Vö. Nagyvárad–Margitta út.

Második-forduló 2016: *Második-forduló, 1889: II. Forduló* (Kat.). — Nagy kiterjedésű szántóföld. A település külterületének délnyugati részén található. A név a hivatali/hivatalos szóhasználat része. Szalárd kataszteri térképein szerepel. Ennek megfelelően főként azok ismerik és használják, akiknek alkalmuk volt rá, hogy ezeket a térképeket tanulmányozzák. Vö. Első-forduló, Harmadik-forduló.

Második-Fűz-tó lásd **Fűz-tó kettő**

Mihai Eminescu utca lásd **Sás utca**

Mihai Viteazu utca lásd **Csonkasor**

Miorița utca lásd **Város**

Mosó-füzes 1889: *Mosó füzes* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének északnyugati részén, a Pap-rét mellett található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Motoros klub 2016: *Motoros klub.* — Épület a Danca-széken. Hajdanán az Iparos kör székháza volt. Egy időben óvoda is működött benne. Ma főként a helyi motoros klub használja az épületet.

Nagy Guba-bolt 2016: *Nagy Guba-bolt ~ Nagy Guba-bóút ~ Guba-bolt ~ Guba-bóút ~ Húsbolt ~ Húsbóút ~ Húsüzlet.* — Épület, a Zöldfa utcán, a Tűzoltóság mellett áll. Élelmiszerbolt. A *Nagy Guba*, *Guba* előtagok a tulajdonosra utalnak. A *Nagy Guba* és a *Kis Guba* ragadványnevek a településen: *Kis Guba* ugyanis a fiatalabb, míg *Nagy Guba* az idősebb utódja a szalárdi Guba családnak. Vö. Kis Guba-bolt.

Nagy-Hernyós 2016: *Nagy-Hernyós.* — Szántóföld, a település külterületének keleti részén, a Bodolyótanya és a Kis-Hernyós szomszédságában található. Két részből áll: a Magyar- és az Oláh-Hernyósból. A Kis-Hernyóssal együtt a Hernyós része. Vö. Hernyós, Kis-Hernyós, Magyar-Henyós, Oláh-Hernyós.

Nagy-kút lásd **Kettős-kút**

Nagy-kúti-dűlő lásd **Kettős-kúti-dűlő**

Nagy-lapos 2016: *Nagy-lapos ~ Nagy-lapis.* | *Ahun itt a köszpont volt a parknál, a második blokk. Ott volt egy poronty. Egy vízálló tócska vóút.* — Belterületi

rész. A Benti piac és környéke. Az adatközlők elmondása szerint lapályos, vizenyős rész volt. Néhány évtizeddel ezelőtt még nem volt beépítve. Ma már tömbházak állnak rajta. A *Nagy-lapos* név a *Kis-lapos* névvel áll összefüggésben. A *lapos* ~ *lapis* köznév 'környezeténél alacsonyabban fekvő, vizenyős terület' (FKnT.) jelöl. Vö. Kis-lapos.

Nagy-Latabár-erdő 1884: *Nagy latobar erdő* (HKFT.), 1860: *Nagy latobár Erdő* (MKFT.). — A *Latabár* nevű terület része. A katonai felmérések térkép-szelvényei szerint a település külterületének déli részén, a hegyköztótteleki határ szomszédságában található. Eredetileg erdő volt. Ma már szántóföld. Vö. Tótteleki-erdő.

Nagy-mező 2016: *Nagy-mező*. | *A Pekóutal fel egész a Szil-vőügyi csárdáig, az a Nagy-mezőü, azok a rengeteg dülők*. 1941: *Nagymező* (MKF.), 1884: *Nagy mező* (HKFT.). — Gyűjtőnév. Azoknak a szántóföldeknek az összefoglaló neve, amelyek a Szil-völgytől a Csillagosig találhatók.

Nagy piac lásd **Kinti piac**

Nagy-rét 1941: *Nagyret* (MKF.). — A katonai felmérés térképe szerint a név a település külterületének nyugati részét jelöli. Az adatközlők nem ismerték.

Nagy-Tag 2016: *Nagy-tag*. — Szántóföld a külterület déli részén, a Román temető és a Kis-Tag szomszédságában. A Kis-Taggal együtt a Tag része. A név a *nagy* melléknév és a 'földterület' jelentésű *tag* (FKnT.) összetétele. Vö. Tag, Nagy-Tag.

Nagyvárad 2016: *Nagyvárad út*. — A Nagyvárad irányába vezető műút. A település külterületének déli részén húzódik. Vö. Nagyvárad–Margitta út.

Nagyvárad–Margitta út 1889: *Nagyvárad-Margittai út* (Kat.). — A Nagyvárad és Margitta városok között húzódó aszfaltos út, mely Szalárdot is átszeli. Vö. Országút, Margittai út, Nagyvárad út.

Napkollektorok 2016: *Napkollektorok*. — A település Margitta felőli végén, az országút mentén található napelempark.

Nelu lásd **Nelu-bolt**

Nelu-bolt 2016: *Nelu-bolt* ~ *Nelu*. — Épület, a Fő út mentén, az üzemanyag-töltő állomással szemben található. Építkezési anyagokat árulnak benne. Nevét tulajdonosáról kapta.

Német-kert lásd **Bikarét**

Néptanács lásd **Polgármesteri hivatal**

Norbi-bolt lásd **Csebáj-bolt**

Ó-Berettyó 2016: *Ó-Berettyó* ~ *Ó-Berettyóu*, 1889: *Ó-Berettyó* (Kat.). — Patak, mely a település külterületének északi-északkeleti részén, a Fácános mellett folyik.

Ó-Csillagos 1889: *Ó-Csillagos* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének déli részén, a Csillagostanya és a Tag szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Oláh-Hernyós 2016: *Oláh-Hernyós*. | *Farnasiak vóutak tulajdonosok az Olában*. 1889: *Oláh hernyós* (Kat.). — Szántóföld a település külterületének keleti részén, a Magyar-Hernyós és Újfehyvernek település szomszédságában. A Magyar-Hernyóssal együtt a Nagy-Hernyós részét képezi. Az *Oláh* előtag arra utal, hogy ez a rész főként a román lakosságú újfehyvernekiekhez tartozik.

Oncsa sor 2016: *Oncsa sor ~ Bodolyósi ucca ~ Oncsa telep*. | *Azok a házak az állami gazdaság alkalmazottai részére lettek valamikor építve, és mivel Váradon vóút az az Oncsa sor, itt a Csefere hídja körül, annak másolatára atták eszt az elnevezést*. | *A Gosztát építette azokat*. — Utca, a Románsoron található. A folytatása a Bodolyótanyához vezető Barackosi út. A közhiedelemmel ellentétben nem a magyar Országos Nép- és Családvédelmi Alap (ONCSA) támogatta az utca megépítését, hanem a román Gospodaria Agricola de Stat (Gosztát), a saját munkásainak a megsegítésére. Mivel a közeli Nagyvárad viszonylag újnak számító része az Oncsa nevet viseli, érthető, hogy a 20. század közepe táján kiosztott utca miért kaphatta ugyanezt megnevezést.

Oncsa telep lásd **Oncsa sor**

Orsi-bolt lásd **Kis Guba-bolt**

Orsi-fodrászat 2016: *Orsi-fodrászat*. — Épület, a Zöldfa utcán, a Zsozsó-bolt szomszédságában található. Jelenleg fodrászat működik benne. Nevét tulajdonosáról kapta.

Országút 2016: *Országút ~ Fő út*. — Műút. A település belterületének déli részén húzódik. A Nagyvárad–Margitta-útvonal része. Vö. Margittai út, Nagyváradi út, Nagyvárad–Margitta út.

Ortodox temető 2016: *Ortodox temető ~ Ortodox temetői*. — A Román temető része, a település belterületének délnyugati részén található.

Ortodox templom 2016: *Ortodox templom ~ Román templom*. | *A szalárdiak a magyar időben, hát, a legenda szerint egyetlen éjszaka alatt a nagy román katedrális lebontották. [...] A templom a mostani templom és az út között állt, tehát hatalmas templom volt [...] És eszt a templomot a hetvenes években építették vissza*. — Épület, a Zöldfa utca és a Románsor sarkán áll. 1983-ban szentelték fel. A jelenlegi templom elődjét Észak-Erdély visszacsatolása után, 1940-ben bontották le.

Orvosi rendelő 2016: *Orvosi rendelő ~ Diszpenszár*. | *Ott is volt egy malom. Az államosítás során leszerelték, negyvenkilencben. Asztán kultúrház lett. A Diszpenszár hatvankilencben lett építve*. — Épület a Zöldfa utca és a Szalai utca sarkán. Jelenleg orvosi rendelő. A *Diszpenszár* név a román *dispensar* 'orvosi rendelő' (RK.) szó átvétele.

Önkiszolgáló lásd **CBA**

Öregek otthona lásd **Filadelfia öregotthon**

Órház 1889: *Órház* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének keleti részén, a Fácános mellett állt. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Örvény lásd **Borsi-tó**

Örvény-gödör lásd **Borsi-tó**

Pálinkafőző utca lásd **Fürdő utca**

Palló-tövis 1889: *Pallótövis* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének keleti részén, a belterület szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Panni-bolt lásd **Lila bolt**

Pap Károly-dűlő lásd **Pap Károly-rét**

Pap Károly-rét 2016: *Pap Károly-rét ~ Pap Károly-dűlő ~ Pap-rét*. — Szántó-föld, a település külterületének nyugati részén, a Pusztaság út és a Kettős-kúti-dűlő között található. Nevét tulajdonosáról kapta.

Pap-rét 1. lásd **Pap Károly-rét**

Pap-rét 2. 1889: *Pap-rét* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének északi részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Paptamási út lásd **Pusztaság út**

Park 2016: *Park*. — Kiseb park, a település központjában található. A közepén világháborús emlékmű áll. Az adatközlők elmondása szerint a terület eredetileg szénatér volt.

Partórház 2016: *Partórház*. — Épület, a település külterületének északi részén, a Berettyó-folyó partján található. Jelenleg is használják.

Pekó lásd **Unic oil**

Pékség lásd **Malom 1.**

Pentikosztális lásd **Pünkösdisták imaház**

Peres 1889: *Peres* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének északi részén, a Belső-Adorján mellett található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Pete-oldal 1889: *Peteoldal* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének déli oldalán, a Varga-vágás szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Piactér lásd **Sportpálya**

Piros kőhídi dűlő 2016: *Piros kőhídi dűlő ~ Veres kőhídi dűllő*. — Szántó-föld, a település külterületének délnyugati részén, a Sass Károly-dűlő és az Eperfa-dűlő szomszédságában található. A név eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink.

Polgármesteri hivatal 2016: *Polgármesteri hivatal ~ Községháza ~ Néptanács ~ Primöria*. — Épület, a Városon áll. Egykor szolgabíróház működött benne. Ez arra az időszakra tehető, amikor Szalárd még járási központ volt. Eredetileg a katolikus templom szomszédságában álló épület volt a községháza. A *Néptanács* névváltozat a kommunizmus idejéből hagyományozódott át. A *Primöria* a román *primărie* 'községháza, városháza' (RK.) szóból ered.

Poronty 2016: *Poronty*. | *A Falu vigin ott, a Danca szílin, hogy kimenni, a kertek alatt, ott volt egy kis poronty. [...] Sokszor ráment a víz*. — Elgazosodott

terület. Egykor belterületi rész volt, néhány évtizede még épületek álltak rajta. A 20. században többször elöntötte a víz. Ennek okán ürült ki. A *Poronty* név feltehetően a *porond* 1. 'szántóföldből, rétből vagy vizenyős területből kiemelkedő magasabb földhát, földdarab', 2. 'vízmosásos, kövecses, száraz, puszta hely', 3. 'víz mellett lévő, növényzettel borított, mocsaras, iszapos, terület' (FKnT.) jelentésű földrajzi köznévre vezethető vissza.

Potyapina utca lásd **Kéri utca**

Potya utca lásd **Kéri utca**

Primăria lásd **Polgármesteri hivatal**

Proletárföld 2016: *Proletárföld*. | *Ami a háborubul, akik hazajöttek. Az uraságé vóut. Oszt kiosztották.* — Összefoglaló megnevezés. A Csillagoshoz tartozó földek egy részét nevezték *Proletárföldek*-nek. Ezeket a szántóföldeket azok kapták meg, akik szolgáltak a háborúban.

Pusztá út 2016: *Pusztá út ~ Paptamási út*. | *Ez kötötte össze Szalárdot Paptamásiival valamikor.* 1889: *Pap-Tamási út, Pap-Tamási út* (Kat.). — A Szalárdot Paptamásiival összekötő földút, a település külterületének nyugati részén húzódik. Egykor kiemelkedő fontosságú út volt. Mára a legnagyobb részét beszántották. Vö. Pusztá úti dűlő.

Pusztá úti dűlő 2016: *Pusztá úti dűlő ~ Temető-rét*. | *Az az öt hektár vagy hat hektár rész, ami a Fűz-tó és a Pusztá út között van. Az jobb ódalt. Az a dombos rész.* 1889: *Temető tábla* (Kat.). — Szántóföld, a település külterületének nyugati részén, a Református temető szomszédságában található. Nevét a rajta áthaladó útról, illetve a közeli temetőről kapta. Vö. Pusztá út.

Pünkösdistá imaház 2016: *Pünkösdistá imaház ~ Pentikosztális ~ Román imaház*. — Épület, az Országút mentén, a Lila-bolt szomszédságában található. A román pünkösdistá, az ún. pentikosztális egyház használja.

Református temető 2016: *Református temető ~ Református temetőü ~ Temető ~ Temetőü*. — Temető, a település belterületének nyugati részén található. A Református temető *Régi temető* és *Új temető* nevű részekből áll. Vö. Régi temető, Új temető.

Református templom 2016: *Református templom*. — Épület, a település belterületének északi részén, a Templom zug utcán áll. A 15. században épült. A gótikus stílus jegyeit őrzi. Szalárd lakossága 1558-ban tért át a református hitre. A ferences kolostorhoz tartozó templom így lett protestánsná.

Régi gyógyszertár 2016: *Régi gyógyszertár*. — Elhanyagolt, romos állapotban lévő épület, a település belterületének északi részén, a Danca-patak partján található. Egykor gyógyszertárként működtek.

Régi iskola 2016: *Régi iskola*. — Épület, a település belterületének északi részén, a Zöldfa utcán, a CEC Bankkal szemben található. A *Régi iskola* név előtagja az *Új iskola* név előtagjával állítható szembe. Az előbbi épület ugyanis korábban épült, mint az utóbbi. Vö. Új iskola.

Régi-Kolónia 2016: *Régi-Kolónia ~ r. Kolonijá veke.* — A Románsor része. A településrész régebben beépített része. A román *Colonia veche* jelentése: 'rég kolónia'. Vö. Új kolónia.

Régi községháza 2016: *Régi községháza.* — Épület, a Városon, a Katolikus templom szomszédságában áll. Jelenleg üres, nem használják. Egykor ez az épület volt a községháza.

Régi temető 2016: *Régi temetőü.* — A Református temető legrégebbi része, a település belterületének nyugati oldalán található. Vö. Új temető.

Rémusz-autómosó 2016: *Rémusz-autómosó.* — Épület, a település belterületének délkeleti részén, a Románsor Margitta felőli végén található. Az előtag az egykori tulajdonosra utal.

Rendőrség 2016: *Rendőrség.* — Épület, a Város elején, a Polgármesteri hivatal mellett áll. Jelenleg a rendőrség használja.

Rét 2016: *Rét ~ Rít.* | *A kerti föld végénél egy nagy darab föld. [...] Hodosnak megy.* — Azoknak a földeknek az összefoglaló neve, amelyek a település külterületének a nyugati részén fekszenek.

Rodi lásd **Rodi-fodrászat**

Rodi-fodrászat 2016: *Rodi-fodrászat ~ Rodi.* — Épület a település belterületének déli részén, a Románsoron. Jelenleg fodrászat működik benne. Nevét tulajdonosáról kapta.

Román baptista imaház lásd **Baptista imaház 2.**

Román bolt 1. 2016: *Román bolt.* | *Románul beszélnek.* — Épület, a Zöldfa utcán, a Zsoszó-bolt szomszédságában található. A név előtagja arra utal, hogy a benne működő üzletnek román nemzetiségű tulajdonosai vannak.

Román bolt 2. 2016: *Román bolt.* — Épület. A Kerek Malom utcán található. A név előtagja arra utal, hogy a benne működő üzletnek román nemzetiségű tulajdonosai vannak.

Román-Katona-dűlő lásd **Csillagos-dűlő**

Román imaház 1. lásd **Baptista imaház 2.**

Román imaház 2. lásd **Pünkösdistá imaház**

Román óvoda 2016: *Román óvoda.* — Épület, a település belterületének déli részén, a Románsoron található. Jelenleg román tannyelvű óvoda működik benne.

Románsor 2016: *Románsor ~ Gát ~ Kolónia ~ Kolónia ~ Legelő-szél ~ Romántelep ~ Telep.* | *Ahogy bejönni Szalárdra, jobb kéz felől, ami végigmegy, egész a Margittai út, a falu végéig, az Románsor [...] Mert csakugyan ott laknak jobban a románok. | Azok úgy települtek be a háború után. | Az erdéli földreform arra volt kihegyezve, hogy ő, hogy elvegyék az erdéli magyar egyházaktól és nagybirtokosoktól a földet, és lehetőleg románokat telepítsenek be. Mert a földreform, az egyet jelentett a román betelepítéssel, és így telepítenek Szalárdra ezerkilencszázhuszonnégyben négyszáz román. [...] Namost, vannak közülük ojanok, akik megőrizték aszt a nincstelenséget, amihez hozzászoktak ott, a hegyvidéken,*

és vannak ojanok, akik nagyon jól adaptálódtak a heji körülményekhez. [...] Mindenesetre nagyon sokkoló volt számukra az, hogy az itteni parasztság csizmában járt, tehát bőrcsizmában, egyszerűen nem, ezeket a régi parasztszekereket csodálták, ahol bőrpárna volt az ülésen, tehát ő, ez egy kultúrsokk volt. — A település belterületének déli része. A világháborúk utáni román betelepítések eredménye. Az 1923-as földreform eredményeképpen negyvenöt Feketető és Csucsá vidékéről származó román család kapott földet és ezzel együtt esélyt a Szalárdon való letelepedésre (BORZÁSI–DANI–KÖRÖSI 2012/2017: 68–69). Ők hozták létre az ún. Románsort, Románteletet vagy Kolóniát. A terület tehát viszonylag újonnan beépített része a falunak. A *Legelő-szél* név is arra utal, hogy ez már a legelő része volt. A *Gát* névváltozat pedig arra, hogy hajdanán a töltés is errefelé húzódtott.

Romántelep lásd Románsor

Román temető 2016: *Román temető*. — Temető, a település belterületének délnyugati részén található. A Román temető *Ortodox temető*, *Katolikus temető* és *Baptista temető* nevű részekből áll. A felsorolt felekezetek nem minden tagja román nemzetiségű. A tulajdonnév előtagja arra utal, hogy az adott területen románok is temetkeznek, szemben a Református temetővel, ahol szinte kizárólag magyar sírok vannak.

Román templom lásd Ortodox templom

Sălard lásd Szalárd

Sás lásd Sás utca

Sass Károly-dűlő 2016: *Sas Károly-dűlő*. | *A Szil-völgy alatt*. — Szántófield, a település külterületének délnyugati részén, az Eperfa-dűlő és a Szil-völgy szomszédságában található. Nevét tulajdonosáról kapta.

Sás utca 2016: *Sás ucca ~ Hodos ucca ~ Miháj Eminezsku ucca*. | *A Hodosra való kis házak. Aszt úgy híjják, hogy Sás ucca*. | *A kommunizmus idejében Miháj Eminezsku volt*. 1906–1909: *Sás, Sás u*, 1897–1905: *Sás útca, Sás ú., Sás* (Reg.). — Utca, a település belterületének északnyugati részén található. A Város folytatása. Az adatközlők szerint lapályos hely volt, innen eredhet a *Sás utca* elnevezés. A *Hodos utca* névváltozat arra utal, hogy közel esik Jákóhodos településhez. A *Mihai Eminescu* névváltozat hivatalos utcanév volt. Mára ezt a státuszát elvesztette.

Sás-völgy 2016: *Sás-völgy ~ Sás-völgy*. | *Maga a völgy ez, de a dűlőnek is aszt mongyák, hogy Sás-völgy*. | *A Csillagositánya alatt*. 1900: *Sásvölgy* (Sztg.), 1889: *Sásvölgy* (Kat.). — Szántófield és kaszáló, a település külterületének déli részén a Siteri út, a Foglár-hát és a Varga-vágás szomszédságában található. Egy része már elbokrosodott. Vö. Sás-völgyi-patak.

Sás-völgyi-patak 1941: *Sásvölgyi p.* (MKF.), 1889: *Sásvölgyi patak* (Kat.), 1884: *Sásvölgy p.* (HKFT.). — Patak. A település külterületének déli részét, a Sás-völgyet szeli ketté. Az adatközlők nem ismerték a nevet. Vö. Sás-völgy.

Sás-völgy-patak lásd Sás-völgyi-patak

Savanyú lásd **Savanyú-kút**

Savanyú-forrás lásd **Savanyú-kút**

Savanyú-kút 1. 2016: *Savanyú-kút ~ Savanyú-forrás ~ Savanyú ~ Savanyú-víz. | Az a legelőn van, ott a Savanyú-kút. A falu végén, ahogy kimenni az országúton Margitta fele egiszen.* 1901: *Savanyukút* (BOROVSKY 146), 1889: *Savanyú kút* (Kat.), 1884: *Savanyú kút* (HKFT.). — Egykori forrás, a település külterületének keleti részén, a belterület szomszédságában folyt. Hajdanán Szalárd híres volt a savanyú vizéről.

Savanyú-kút 2. lásd **Savanyú-kút-tanya**

Savanyú-kút-tanya 1913: *Savanyukút, Savanyúkút*, 1907: *Savanyukút tanya* (Hnt.), 1906–1909: *Savanyu tanya, Savanyu* (Reg.), 1902: *Savanyukút tanya*, 1900: *Savanyukút*, 1898: *Savanyukút* (Hnt.), 1897–1905: *Savanyu tanya* (Reg.), 1888: *Savanyúkút* (Hnt.). — Egykori tanya. A település külterületének keleti részén, a belterület szomszédságában állt. Nevét az ott lévő forrásról kapta.

Savanyú-legelő 2016: *Savanyú-legelő ~ Savanyúsi-legelő ~ Birkalegelő. | Hát, arra jártak ki jobban a birkák a Bán-telek fele. [...] Oda jártak, arra volt a birkahodáj is. Oda jártak jobban a birkák a kollektívidőbe. | Van itt egy forrás, egy savanyú, és attól van a víz.* — Legelő, a település külterületének keleti részén, a Bán-telek és a Fácános szomszédságában található. Birkákat legeltettek rajta. A *Savanyú* előtag arra utal, hogy a közelben eredt a község híres savanyúvize.

Savanyúsi-legelő lásd **Savanyú-legelő**

Savanyútanya lásd **Savanyúkút-tanya**

Savanyú-víz lásd **Savanyú-kút**

Simon-dűlő 2016: *Simon-dűlő.* — Szántóföld, a település külterületének délnyugati részén, a Kocsis-dűlő és a Döngkúti-dűlő szomszédságában található. Nevét valószínűleg tulajdonosáról kapta.

Sirató 2016: *Sirató ~ Siratóy.* | *A régi öreg bácsik aszonták, hogy, ahogy megyünk Szentimréről Vajdára vóut az a domb, ahol akasztották az embereket, és ott az emberek, ahogy nézték, annak monták, hogy Sirató. Úgy hallottam én, mikor gyerek voltam.* — Szántóföld, a település külterületének északi részén, a szalárdi és a hegyközszentimrei határban található. A Sirató nevű szántóföldhöz és a közeli Akasztó-domb nevű részhez legenda kapcsolódik. A legenda szerint a közeli ferences rendi kolostorban élő barátok fogva tartották a fejedelem rég eltűntnek hitt lányát. Egy koldus, aki a kolostorban töltötte az éjszakát, felfedezte, hogy a lány a szerzetesek foglya. A kolostort elhagyva híret vitte a látotaknak. A fejedelem, miután tudomást szerzett a lány fogvatartásáról, mozgósította a katonáit. Az emberek felsorakoztak a kolostor bejáratánál. A foglyot többszöri felszólításra sem adták ki, így az uralkodó dühében az összes barátot megölette. A lány ennek ellenére soha nem került elő. Az adatközlők szerint az Akasztó-dombon (Hegyközszentimre) végezték ki a barátokat, a környékbeliek pedig a dombhoz közel fekvő földterületen, a Siratón nézték végig az eseményeket.

Siteri út 2016: *Siteri út*, 1889: *Siteri út* (Kat.). — Út, a település külterületének déli részén húzódik. A Csillagosi út folytatása. Siter településre vezet. Vö. Csillagosi út.

Sportcsarnok 2016: *Sportcsarnok ~ Sportterem*. — A Sportpályán lévő épület.

Sportpálya 2016: *Sportpálya ~ Fotbalpálya ~ Vásártér*, 1906–1909: *Piac tér* (Reg.), 1897–1905: *Piac tér* (Reg.). — A Zöldfa utcán lévő sportpálya. Az idősebb adatközlők emlékezete szerint a terület egykor vásártér, disznópiac volt.

Sportterem lásd **Sportcsarnok**

Strada Gheorghe Doja lásd **Kerek Malom utca**

Szalai utca 2016: *Szalai ucca*. | *Az Orvosi rendelőtől lefele*. | *Ott lakott a Szalai család*. — Utca, a település belterületének keleti részén található, a Külső-Kodrák folytatása. Nevét az egyik ott lakó családról kapta.

Szalárdi-erdő 2016: *Szalárdi-erdő ~ Major ~ Majoros ~ Major-erdő*. | *Háromszögű rész. Egy uradalmi erdő, egy akácos volt régebben. Most is az*. — Erdő, a település külterületének délkeleti részén található. Uradalmi birtok volt.

Szalárdi János I–VIII. Osztályos Általános Iskola 2016: *Szalárdi János I–VIII. Osztályos Általános Iskola ~ Iskola*. — Épületegyüttes, a Zöldfa utcán áll. Elemi és általános iskolát működtetnek benne. A településnek eredetileg egyházi iskolája volt. Az iskola ma már ezen a településen is állami intézmény. A Szalárdi János nevet néhány éve vette fel.

Szalárdi János szobra 2016: *Szalárdi János szobra ~ Szobor*. — A Régi iskola előtt állították fel. Az iskola névadóját és a település híres szülöttét, Szalárdi János krónikást ábrázolja.

Szárz-gát 1864: *Szárzgat*, 1860: *Szárz gát, Szárzgat* (MKFT.). — A katonai térkép szerint a település külterületének déli részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Szárz-völgy 1900: *Szárz völgy* (Sztg.), 1889: *Szárz völgy* (Kat.). — A térképszelvények szerint a település külterületének déli részén, a Csillagostanya és a Sás-völgy szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Szegénykonyha lásd **Agapé**

Szélső-Kodrák lásd **Külső-Kodrák**

Szélső-Malomház lásd **Malomház**

Szénégető 2016: *Szénégető*. — Szántó föld, a település külterületének keleti részén, a Barackosi út és a Lóház-tábla szomszédságában található. A név a *szénégető* 'faszén égetésére használt hely' jelentésű földrajzi köznévvvel (FKnT.) áll kapcsolatban.

Szente-rét 1900: *Szenterét* (Sztg.), 1889: *Szente rét* (Kat.). — A térképszelvények szerint a település külterületének északi részén, a Hát-rét és a Madarász-kert szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Szentimrei út lásd **Hegyközszentimrei út**

Szépasszony-patak 2016: *Szépasszony-patak*. | *Arra a Bodojónál [...] jön lefele a Szalárdi-erdőütiül*. 1941: *Szépasszony-p.* (MKF.), 1889: *Szépasszony pataka*, *Szépasszony patak* (Kat.), 1884: *Szépasszony p.* (HKFT.). — Patak, a település külterületének délkeleti részén, a Bodolyótanya és a Szalárdi-erdő környékén folyik.

Szépasszony patakja lásd **Szépasszony-patak**

Sziget 1. lásd **Krém-sziget**

Sziget 2. 1900: *Sziget* (Szgt.), 1889: *Sziget* (Kat.). — A térképszelvények szerint a település külterületének északkeleti részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Szik 1889: *Szik* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének déli részén, a Románsor szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Sziki-kút 2016: *Sziki-kút*. | *Az itt van, ahogy menni az Országútra, itt a temető alatt. Ott, ahun vannak azok az üzletek. A háta megett. Közel a temetőhöz*. 1889: *Széki kút* (Kat.). — Kút, a település külterületének nyugati részén, a Református temető szomszédságában található.

Szil-völgy 2016: *Szil-völgy ~ Szil-vőügy*. | *Itt volt egy csárda, aszt elbontották*. 1901: *Szilvölgy* (BOROVSKY 146), 1900: *Szilvölgy*, 1898: *Szilvölgy* (Hnt.). — Szántóföld, a település külterületének délnyugati részén, Hegyközkovácsi település és a Latabár nevű szántóföld szomszédságában található. Egykor egy csárda is állt a területen, ez volt a Szil-völgyi csárda. Vö. Szil-völgyi csárda.

Szil-völgy csárda lásd **Szil-völgyi csárda**

Szil-völgyi csárda 2016: *Szil-völgyi csárda ~ Csárda*, 1889: *Szilvölgyi csárda* (Kat.), 1884: *Szélvölgy cs.* (HKFT.), 1860: *Sélvölgy Csárda* (MKFT.). — Egykori csárda. A külterület délnyugati részén, a Szil-völgyön állt. Ma már nincs meg. Vö. Szil-völgy.

Szivárvány sor lásd **Szivárvány utca**

Szivárvány telep lásd **Szivárvány utca**

Szivárvány utca 2016: *Szivárvány ucca ~ Szivárvány sor ~ Szivárvány telep*. | *Ahogy mekkapták eszt a Szivárvány uccát, ugyi új házakat, meg kezdtek ott már befele jönni, már jönnek befele a faluba, mer régen itt voltak, egész kint a falu végén, ott a réten, ott volt nekik, s akkor ott volt a Cigánygödör is, ott volt nekik, há, ijen kis kunyhójuk, ott laktak, meg ott vóút a szemételep is a Cigánygödör mellett, oda hordták ki a szemetet régen*. | *Minden ucca más színű vóút*. — Utca, a belterület nyugati részén, a Cigánysor szomszédságában található. Csak néhány éve építették be. Holland támogatással, a település cigány lakosságának megsegítésére létesült. Eredetileg minden háznak más színe volt. A *Szivárvány utca* és a *Szivárvány telep* névváltozatok előtagjai erre utalnak. Ma már minden ház ugyanarra a jellegzetes zöld színre van befestve.

Szobor lásd **Szalárdi János szobra**

Szódavíz gyár 2016: *Szódavíz gyár*. — Épület, a malomudvarban található. Szódavízet készítettek benne.

Tag 2016: *Tag*. | *A Román temetőnél, ahogy menni felfele, Kis-Tag meg Nagy-Tag. [...] A Kis-Tag kissébb, mint a Nagy-Tag. | Egész fel a Dökkútig*. 1889: *Tag* (Kat.). — Szántóföld, a település külterületének déli részén, a Román temető szomszédságában található. Két része van: a Kis-Tag és a Nagy-Tag. Vö. Kis-Tag, Nagy-Tag.

Tataros-domb 1889: *Tataros domb* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének délkeleti részén, a Lóház-tábla mellett található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Téglavető lásd **Cigánygödör**

Tehénlegelő 2016: *Tehénlegelő*. | *Ez kösségi legelő volt valamikor*. — Szarvasmarha-legelő, a település külterületének délnyugati részén, a Disznókúti-dűlő és a Hosszú-rét szomszédságában található.

Telep 1. lásd **Hörcsögtelep**

Telep 2. lásd **Románsor**

Temető lásd **Református temető**

Temető-rét lásd **Pusztai úti dűlő**

Temető-tábla lásd **Pusztai úti dűlő**

Templom lásd **Templom zug**

Templom köz lásd **Templom zug**

Templom tér 1906–1909: *Templom tér, Templomtér* (Reg.). — Feltehetőleg a Református templom udvara, környéke.

Templom utca lásd **Templom zug**

Templom zug 2016: *Templom zug ~ Doktor Petru Groza ucca ~ Fürdő ucca ~ Templom ucca*, 1897–1905: *Templom köz, Templom, Templom zug* (Reg.). — Utca, a település belterületének északi részén található. Ezen a részen áll a település legrégebbi épülete, a jelenlegi Református templom. A *Fürdő utca* névváltozat arra utal, hogy egykor fürdőt is működtettek arra. A *Dr. Petru Groza utca* névváltozat az utca hivatalos neve volt egykor, mára ezt a státuszát elvesztette.

The Corner House 2016: *Dö Korner Háusz ~ Korner pizzázó ~ Korner pizzázóu ~ Korner vendéglő ~ Korner vendéglőü*. — A Románsor épülete. Jelenleg itt működtetik a település egyetlen éttermét. A *The Corner House* hivatalos név.

Tótteleki-erdő 2016: *Tótteleki-erdő*. | *A két falu köszt van*. 1884: *Kis Latobar erdő* (HKFT.). — Erdő, Szalárd és Hegyköztóttelek települések között található.

Török-rét 1889: *Török rét* (Kat.). — A kataszteri térkép szerint a település külterületének északi részén, a hegyközszentimrei határ szomszédságában található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Tűzoltóság 2016: *Tűzoltóság*. — Épület, a Zöldfa utcán, a Nagy Guba-bolt mellett található. Jelenleg tűzoltóság működik benne.

Új-Csillagos-major lásd **Csillagostanya**

Új iskola 2016: *Új iskola*. — Épület, a település belterületének északi részén, a Zöldfa utcán található. Az *Új iskola* név előtagja a *Régi iskola* név előtagjával állítható szembe. Az előbbi épület ugyanis későbbi, mint az utóbbi. Vö. Régi iskola.

Új-Kolónia 2016: *Új-Kolónia* ~ r. *Koloniã nouã*. — Településrész, a község belterületének déli oldalán található. A Régi-Kolóniával együtt a Románsor része. A településrész újabban beépített része. A román *Colonia nouã* kifejezés jelentése 'új kolónia'. Vö. Régi-Kolónia.

Új kultúrotthon lásd **Kultúrotthon**

Új sor 2016: *Új sor* ~ *Kosut Lajos ucca*. | *Amék megyen a Kultúrháztul kifele, az az Új sor.* | *A Kultúrháztól a Cigánysorig*. 1906–1909: *Ujsor* (Reg.), 1897–1905: *Uj sor, Ujsor* (Reg.). — Utca, a település belterületének nyugati részén található. A *Kossuth Lajos utca* névváltozat hivatalos utcanév volt. Mára ezt a státuszát elvesztette. Az utca folytatása az ún. Cigánysor. Viszonylag új része a falunak.

Új temető 2016: *Új temető* ~ *Új temetőü.* — A Református temető része. Csúpán néhány éve temetkeznek ezen a részen. Vö. Református temető, Régi temető.

Unic Oil 2016: *Unic oil* ~ *Pekó* ~ *Pekóu.* — Üzemanyagtöltő-állomás, a település belterületének délnyugati részén található. Hivatalosan az *Unic Oil* nevet viseli. A *Pekó* név a román *PECO* mozaikszókból, azaz a *Produce Etilate cu Cifrã Octanicã* 'oktánszámmal rendelkező etiltermékek' kifejezésből ered. A rendszer-váltás előtt ez volt az üzemanyagtöltő-állomások hivatalos elnevezése. A szó mára köznevesült, a romániai magyarok általában mindenféle töltőállomást *pekó*-ként emlegetnek.

Urasági malom udvar 1897–1905: *Urasági malom udvar* (Reg.). — Feltehetőleg az egykori malom udvara. A Tűzoltóság szomszédságában található.

Vágóhid 2016: *Vágóhid* ~ *Vágóuhid* ~ *Fürdő.* | *Fürdő itt vóút régen, ott, a Templomtul mingyá, ahogy van az a pár ház. Vóút ott valamikor vágóhid, ott vóút fürdő vagy három-négy évig, aszt működtették, oszt elmaradt.* | *Vóút közös is, meg kádas is.* — Épület, a Templom zug utcán található. Először vágóhidként, majd fürdőként működtették. Jelenleg nem használják.

Vár lásd **Adorján-vár**

Varga Ecaterina lásd **Varga utca**

Varga utca 1. 2016: *Varga ucca* ~ *Varga Ekáterina*. | *Az régen párhuzamos volt a falutól a Madarász-kertig. A régi Varga ucca, de az megsemmisült. De a háború után ezt a részt kiosztották telkeknek.* — Utca a település belterületének északnyugati részén. A Hörcsögtelep része. A *Varga utca* név hivatalos neve volt az utcának. Mára ezt a státuszát elvesztette. Az adatközlők tudomása szerint az eredeti Varga utca megsemmisült. Vö. Varga utca 2.

Varga utca 2. 1900: *Varga utca* (Sztg.), 1889: *Varga utza* (Kat.). 1883: *Varga-utcza* (BUNYITAY). — Szántófield. A település külterületének északnyugati

résznén, a belterület szomszédságában található. Az írásos dokumentumok utalásai szerint eredetileg lakott terület lehetett. Vö. Varga utca 1.

Varga-vágás 2016: *Varga-vágás*, 1900: *Vargavágás* (Sztg.), 1889: *Vargavágás* (Kat.). — Szántó föld, a település külterületének déli részén, a Bogár-kúti-dűlő és a Sás-völgy szomszédságában található. A név előtagjának eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink. Az utótagja a *vágás* 1. 'kivágott vagy kivágásra szánt erdő rész', 2. 'szántó, amely valamikor erdő volt' (FKnT.) földrajzi köznévvvel hozható összefüggésbe.

Vár-lapos 2016: *Vár-lapos ~ Vár-lapis*. | *Túl már a Berettyón*. 1900: *Várlapos* (Sztg.), 1889: *Várlapos* (Kat.). — Szántó föld, a település külterületének északi részén, az Adorján-vár szomszédságában található. A név előtagja valószínűleg az Adorján-várra utal. Az utótagja a *lapos ~ lapis* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, vizenyős terület' (FKnT.) köznévv.

Város 2016: *Város ~ Fő ucca ~ Horti Miklós ucca ~ Miorica ucca*. | *Ez volt az első ucca a faluban*. | *Ez a rész, amejk a Központtól jön Hodos fele*. 1897–1905: *Város* (Reg.). — Utca. A falu belterületének északi részén található. A Körforgalomtól a Sás utca és az Alvég elágazásáig tart. Egyike a falu legrégebben beépített részeinek. A *Város* névváltozat valószínűleg arra utal, hogy a település egykor mezővárosi ranggal rendelkezett: „Már a XIII. században város volt és vásártartási joggal bírt” (BOROVSKY 146). A legidősebb adatközlők emlékezete szerint a *Horthy Miklós utca* és a *Miorița utca* névváltozatok hivatalos nevek voltak. Ezt a státuszukat mára elvesztették.

Vásártér lásd **Sportpálya**

Veres-dűlő lásd **Kertészeti-dűlő**

Veresfű-szeg 1900: *Veresfűszeg* (Sztg.), 1889: *Veres fűszeg* (Kat.). — A térképszelvények szerint a település külterületének északnyugati részén található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Veresház 2016: *Veresház*. | *Téglából építette, s nem vóút bepucolva, hanem pirosban maradt, azér Veresház*. — Egykori őrház, a Fácánosban állt. Ma már csupán az alapjai vannak meg. A *Veres* előtag az objektum színére utal, az emlékezet szerint piros téglás épület volt.

Veres kőhídi dűlő lásd **Piros kőhídi dűlő**

Victoriei 2016: r. *Viktóriéj*. — Utca. A belterület déli részén, a Románsoron található. A név hivatalos utcanév volt. Mára ezt a státuszát elvesztette. A román *victorie* 'győzelem' köznévből ered.

Világháborús emlékmű 2016: *Világháborús emlékmű ~ Emlékmű*. | *El kellett költöztetni. A táblákat a református templomnál rejtették el. A blokkokat oda kellett tenni, ahol állt az emlékmű*. — Emlékmű, a parkban található. Eredetileg 1943-ban állították fel a világháborúban elesett szalárdiak tiszteletére. Az adatközlők emlékezete szerint az 1980-as évekre a magyarok által állított emlékmű zavarta a helyi kommunista vezetőséget. 1985-ben, a tiltakozások ellenére az építményt

lebontották, a helyére pedig tömbházat építettek. A részeit, a háborús áldozatok neveit feltüntető márványtáblákat a református parókián rejtették el. A kommunista rendszer bukása után a szalárdiaknak 1995-ben sikerült az emlékművet újra felállítaniuk. Jelenleg az eredeti helyétől mintegy 40 méterre található.

Vízi malom 2016: *Vízi malom ~ Malom*. — Egykori malom, a település belterületének északi részén állt. Már régen nem létezik. Az olyan helynevek, mint a *Kerek Malom utca* és a *Malom-rét* viszont még őrzik az emléket.

Völgy-köz 1900: *Völgyköz* (Sztg.), 1889: *Völgyköz domb* (Kat.). — A gazdasági és a kataszteri térképszelvények szerint a település külterületének déli részén, a Száraz-völgy és a Sás-völgy között található. Az adatközlők nem ismerték a nevet.

Völgy-köz-domb lásd **Völgy-köz**

Walti lásd **Walti-bolt**

Walti-bolt 2016: *Walti-bolt ~ Valti*. — A Kollektívtanya szomszédságában található épület. Jelenleg használt bútorokat árulnak benne. Nevét tulajdonosáról kapta.

Zöld lásd **Zöldfa utca**

Zöldfa lásd **Zöldfa utca**

Zöldfa utca 2016: *Zöldfa ucca ~ Békástó*. | *Amikor a magyarok bejöttek, akkor keresztelték el Zöldfa uccának*. | *Megy ki egészen az Országútig*. 1906–1909: *Zöldfa* (Reg.), 1897–1905: *Zöldfa ú, Zöld fa ú, Zöldfa, Zöld* (Reg.). — A település egyik leghosszabb utcája. Ez a rész képezi a belterület gerincét. Észak–dél irányban húzódik. Az adatközlők szerint egykor lapályos rész volt. A *Békástó* neve talán erre utal. A területet a lecsapolások után osztották ki házhelyeknek. A *Zöldfa utca* nevet azért kaphatta, mert fák szegélyezik.

Zsákutca 2016: *Zsákucca*. | *Aszt a területet negyvenkilencben osztották ki házhejeknek. A kastéjkert része volt*. — Utca, a település belterületének északi részén, a Templom zug szomszédságában található. A nyugati végének nincs kijárata.

Zsidó temető 2016: *Zsidó temető ~ Zsidóu temető*. — Elhanyagolt, elgazosodott rész. A Református temető mellett található. Vö. Zsidó templom.

Zsidó templom 2016: *Zsidó templom*. | *Még a templomukat is elbontották. Az ott vóút a Zöldfa uccán*. — Egykori zsinagóga, mely a Zöldfa utcán állt. Ma már nincs meg. A kollektivizálás idején mérnöki lakást építettek a helyére. Vö. Zsidó temető.

Zsozsó-bolt 2016: *Zsozsó-bolt ~ Zsozsóu-bolt*. | *Annak az a neve hivatalosan*. — Épület, a Zöldfa utcán, az Orsi-fodrászat mellett található. Jelenleg élelmiszer- és ruhásboltot működtetnek benne. A tulajdonos fiát Zsoltnak hívják, a név előtagja valószínűleg erre utal.

Források

- CzF. = CZUCZOR GERGELY–FOGARASI JÁNOS, *A magyar nyelv szótára 1–6*. Pest, 1862–1874.
- EKFT. = *Az első katonai felmérés. A Magyar Királyság teljes területe 965 nagyfelbontású színes térképszelvényen. 1782–1785*. DVD. Budapest, Arcanum Adatbázis Kft, 2004.
- ÉrtSz. = BÁRCZI GÉZA–ORSZÁGH LÁSZLÓ, *A magyar nyelv értelmező szótára*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1959–1962.
- HKFT. = *A harmadik katonai felmérés. 1869–1887, a Magyar Szent Korona Országai 1:25000*. DVD. Budapest, Arcanum Adatbázis Kft, 2007.
- ISPMN. = A Nemzeti Kisebbségkutató Intézet honlapja:
http://www.ispmn.gov.ro/maps/county/mixt2011_maghiar (2018.10.01.)
- Hnt. = *Magyarország helységnévtára*. Statisztikai Kiadó Vállalat, 1873, 1877, 1882, 1888, 1892, 1895, 1898, 1900, 1902, 1907, 1913. URL: http://www.ksh.hu/apps/hntr.egyeb?p_lang=HU&p_sablon=KONYVEK (2018.10.01.)
- Kat. = *Szalárd kataszteri térképszelvényei*. 1889.
- LELKES GYÖRGY 2011. *Magyar helységnév-azonosító szótár*. Budapest, Argumentum Kiadó.
- MDH = Magyar Digitális Helynévtár: <http://mdh.unideb.hu/telepules.php?c=24-7-63&adatlap=24-7-63&t=Nagyrozzv%C3%A1gy> (2019.01.06.)
- MKF. = *Magyarország katonai felmérése 1941*. URL: http://mapire.eu/hu/map/hungary_1941 (2018.10.01.)
- MKFT. = *A második katonai felmérés. A Magyar királyság és a Temesi bánóság nagyfelbontású, színes térképei. 1819–1869*. DVD. Budapest, Arcanum Adatbázis Kft, 2005.
- Reg. = Iskolai beiratkozási regiszter – *Registru de înscrieri elevi*. Kézirat. Szalárd, 1897–1905, 1906–1909.
- Szgt. = Szalárdi gazdaság térképe. 1900. URL: <https://maps.hungaricana.hu/hu/OSZKTerkeptar/403/view/?bbox=3584%2C-6345%2C5843%2C-882> (2018.10.01.)

Irodalom

- BOROVSKY = BOROVSKY SAMU–SZIKLAY JÁNOS szerk., *Magyarország vármegyéi és városai*. 5. kötet. Bihar vármegye és Nagyvárad. Budapest, 1901.
- BORZÁSI GYULA–DANI ZOLTÁN–KÖRÖSI IMRE 2012/2017. A történelem forgatagában. In: DANI ZOLÁN–NAGY MIKLÓS, *Szalárd és vidéke. Tegnap és ma*. Nagyvárad, Szalárdi Polgármesteri Hivatal. 7–85.
- BUNYITAY VINCE 1883. *A váradi püspökség története alapításától a jelenkorig. Egyházak*. Harmadik kötet. Nagyvárad.
- DANI ZOLTÁN 2012/2017a. Elpusztult falvak a környéken. In: DANI ZOLÁN–NAGY MIKLÓS, *Szalárd és vidéke. Tegnap és ma*. Nagyvárad, Szalárdi Polgármesteri Hivatal. 99–104.

- DANI ZOLTÁN 2012/2017b. A község katolikus egyházának története. In: DANI ZOLTÁN–NAGY MIKLÓS, *Szalárd és vidéke. Tegnap és ma*. Nagyvárad, Szalárdi Polgármesteri Hivatal. 123–128.
- FÉNYES = FÉNYES ELEK, *Magyarország geográfiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik*. Pest, [később] Budapest, 1851.
- FKnT. = BÁBA BARBARA–NEMES MAGDOLNA, *Magyar földrajzi köznevek tára*. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2014.
- JAKÓ = JAKÓ ZSIGMOND, *Bihar megye a török pusztítás előtt*. Település- és népiségtörténeti értekezések 5. Budapest, Sylvester Nyomda Rt., 1940.
- KNIEZSA ISTVÁN 1943–1944/2001. *Kelet-Magyarország helynevei*. Budapest, Lucidus Kiadó.
- RÁCZ = RÁCZ ANITA, *A régi Bihar vármegye településneveinek történeti-etimológiai szótára*. A Magyar Névérték Kiadványai 12. Debrecen, Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2007.
- RK. = MÁRTON GYULA–PÉNTEK JÁNOS–VÖÖ ISTVÁN, *A magyar nyelvjárások román kölcsönszavai*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 1977.
- SZENDREI ÁKOS 2013. A Bihari Hegyköz történetének vázlata. In: FORRÓ ENIKŐ–KÖRÖSI ZOLTÁN–SZENDREI ÁKOS–VERES PÉTER szerk., *Bihari Hegyköz 1*. Debrecen–Nagyvárad, Hatvani István Szakkollégium–Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok. 15–53.
- SZILÁGYI FERENC 2013. A Bihari Hegyköz községeinek társadalomföldrajzi arculata. In: FORRÓ ENIKŐ–KÖRÖSI ZOLTÁN–SZENDREI ÁKOS–VERES PÉTER szerk., *Bihari Hegyköz 1*. Debrecen–Nagyvárad, Hatvani István Szakkollégium Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok. 54–83.
- ÚMTsz. = B. LŐRINCZY ÉVA főszerk., *Új magyar tájszótár 1–5*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1979–2010.